

ИЗВЕШТАЈ ИЗ ОБЛАСТИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ЗА 2011. ГОДИНУ

Уводна реч генералног директора

ПРОФИЛ КОМПАНИЈЕ

- НИС кроз године
- Мисија, визија, вредности
- Корпоративно управљање
- Чланство
- Награде
- Визија одрживог развоја
- Дијалог са заинтересованим странама

ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

- Истраживање и производња
- Прерада
- Промет
- Добављачи
- Порези
- НИС компанија са највећим капиталним улагањима у Србији
- Структура капитала
- Регионални развој
- Стратешки правци развоја

РАЗВОЈ И ПОДРШКА ЗАПОСЛЕНИХ

- Кретање броја запослених
- Дијалог са синдикатима
- Колективни уговор
- Ангажовање кадрова
- Зарада и мотивација у НИС-у
- Чуvari сопствене безбедности

ОДГОВОРНО ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ

- Енергија спорта
- Култура без граница
- Развој науке и младих талената
- Хуманитарни пројекти
- Сарадња ради развоја

ЗАШТИТА ЗДРАВЉА И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

- Акциони планови заштите животне средине
- Емисије загађујућих материја
- Гориво европског квалитета
- Отпад
- Коришћење водених ресурса
- Третман отпадних вода
- Санација загађеног земљишта и подземних вода
- Еколошки акциденти
- Истраживање и коришћење обновљивих извора енергије
- Пројекти заштите животне средине у НИС-у

АНЕКС 1 Примена принципа извештавања
о одрживом развоју

АНЕКС 2 Показатељи пословања приказани у
Извештају о одрживом развоју

АНЕКС 3 Речник

ИЗВЕШТАЈ РЕВИЗОРА

КОНТАКТ ПОДАЦИ И ПОВРАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ



ИЗВЕШТАЈ ИЗ ОБЛАСТИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ЗА 2011. ГОДИНУ

Извештај о одрживом развоју садржи значајне информације за све заинтересоване стране: начине спровођења принципа одрживог развоја, стратешке циљеве и резултате који обезбеђују квалитетнији и здравији живот, заштиту животне средине, као и успешан економски, културни и социјални раст.

Свој први верификовани Извештај о одрживом развоју, а уједно и први извештај ове врсте у Србији, НИС а.д. Нови Сад (у даљем тексту НИС) објавио је прошле године. Поменути извештајем представљено је пословање Компаније током 2010. године, а процењени ниво који је наведени извештај испунио према стандардима *Global Reporting initiative (GRI)* јесте Ц+.

Објављивањем Извештаја о одрживом развоју за 2011. годину који је оцењен вишом оценом Б+, НИС је остварио значајан напредак на овом пољу.

Извештај је верификовала независна ревизорска кућа *KPMG d.o.o. Beograd* у Србији, која је проценила усаглашеност извештаја са смерницама *GRI*, као и тачност информација у извештају.

САДРЖАЈ

Уводна реч генералног директора	4
ПРОФИЛ КОМПАНИЈЕ.....	8
• НИС кроз године	14
• Мисија, визија, вредности.....	16
• Корпоративно управљање	18
• Чланство	21
• Награде.....	22
• Визија одрживог развоја.....	22
• Дијалог са заинтересованим странама.....	23
ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	32
• Истраживање и производња	38
• Прерада	39
• Промет	40
• Добављачи	41
• Порези	41
• НИС компанија са највећим капиталним улагањима у Србији	42
• Структура капитала	43
• Регионални развој.....	43
• Стратешки правци развоја.....	44
РАЗВОЈ И ПОДРШКА ЗАПОСЛЕНИХ.....	48
• Кретање броја запослених.....	52
• Дијалог са синдикатима	56
• Колективни уговор	57
• Ангажовање кадрова.....	57
• Зарада и мотивација у НИС-у	63
• Чувари сопствене безбедности.....	64
ОДГОВОРНО ПРЕМА ЗАЈЕДНИЦИ	72
• Енергија спорта	77
• Култура без граница	78
• Развој науке и младих талената	79
• Хуманитарни пројекти.....	80
• Сарадња ради развоја.....	80
ЗАШТИТА ЗДРАВЉА И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	86
• Акциони планови заштите животне средине	91
• Емисије загађујућих материја.....	92
• Гориво европског квалитета.....	94
• Отпад.....	95
• Коришћење водених ресурса	95
• Третман отпадних вода	96
• Санација загађеног земљишта и подземних вода.....	98
• Еколошки акциденти	99
• Истраживање и коришћење обновљивих извора енергије.....	101
• Пројекти заштите животне средине у НИС-у	102
АНЕКС 1 Примена принципа извештавања о одрживом развоју	106
АНЕКС 2 Показатељи пословања приказани у Извештају о одрживом развоју	108
АНЕКС 3 Речник	116
ИЗВЕШТАЈ РЕВИЗОРА	118
КОНТАКТ ПОДАЦИ И ПОВРАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ	120



Кирил Кравченко

Генерални директор НИС а.д. Нови Сад

Година 2011. била је тешка за читав енергетски сектор Европе, па и за НИС. Ипак, неоспорно је да резултати пословања Компаније у протеклој години делују солидно: профит је повећан за преко 140 одсто и у апсолутном износу достигао је 40,6 милијарди динара. Али морамо бити свесни услова у којима је остварен овај резултат. У 2011. години, либерализовано је тржиште деривата у Србији, почела је нова фаза економске кризе, пала је потражња за горивом. Па ипак, упркос негативним факторима, успели смо да 2011. годину завршимо с позитивним резултатима. О томе колико је то било важно не само за Компанију већ и за Србију, чија је влада акционар НИС-а, говори и чињеница да је Министарство финансија Србије прогласило НИС најуспешнијом компанијом Србије у 2011. године. Разлог томе је једноставан: резерве стабилности које је НИС стекао у 2010. години и позитивна динамика цена током низа месеци 2011. године одиграли су стабилизациону улогу, омогућивши Компанији да се посвети сопственом развоју упркос неповољним спољним факторима.

Залог успеха умногоме представља стални развој, а тај процес захтева озбиљан приступ инвестиционом пословању. Управо такав приступ примењује и НИС: обим средстава инвестираних у развој Компаније у току 2011. године износи 34,4 милијарде динара, што је за 75 одсто више него

.....

*Упркос негативним факторима,
успели смо да 2011. годину завршимо с
позитивним резултатима.*

.....

годину дана раније. Правци за инвестиције дефинисани су у складу с приоритетима Компаније и Стратегијом развоја до 2020, која је усвојена 2011. године. У садашњим економским условима, нисмо имали право да трошимо финансијске ресурсе без јасног дефинисања њихове текуће потребе и будућих резултата. Друштво у којем и за које Компанија ради адекватно је оценило наше напоре у кризном периоду: на основу резултата 2011. године, НИС је добио престижно звање „Најбољи инвеститор године“.

Хоћу да нагласим да ми, као добри домаћини, не одвајамо инвестиције у производни сектор од инвестиција у социјално значајне пројекте. Ова логика је темељна вредност теорије и праксе одрживог развоја и представља залог уравнотеженог развоја Компаније у садашњим сложеним економским условима. У извештају из области одрживог развоја, који је припремљен у складу са светским стандардом *Global Reporting Initiative (GRI)*, намеравамо да с чињеницама у рукама покажемо

свим заинтересованим странама наше реалне кораке у тој области.

Модернизација и повећање ефикасности пословања Компаније обављају се уз поштовање вредности филозофије одрживог развоја. Навешћу неколико примера. Реализација пројекта модернизације Рафинерије нафте Панчево, на којем НИС ради заједно с партнерима од 2009. године, немогућа је без поштовања њене еколошке компоненте. Већ крајем 2011. године, остварили смо озбиљне успехе: емисија чврстих материја смањена је готово три пута, обављена је модернизација комплекса за пречишћавање у рафинерији, број еколошких акцидентата у Компанији у целини је смањен за 24 одсто. Разуме се, такви резултати захтевају знатна улагања. У 2011. години трошкови за еколошке програме износили су 2,41 милијарду динара, што је за 41 одсто више него годину дана раније.

Стратешки значајно питање за пословање Компаније јесу односи са органима власти и житељима територија где су заступљени интереси Компаније, као и с друштвом у целини. Управо зато смо 2011. године наставили праксу потписивања споразума о социјално-економском партнерству с разним регионима Србије, реализовали смо читав низ програма усмерених на побољшању услова живота грађана и развоју потенцијала личности и друштва у



.....

Модернизација и повећање ефикасности пословања Компаније обављају се уз поштовање вредности филозофије одрживог развоја.

.....

целини, а за њихову реализацију Компанија је издвојила 275,8 милиона динара.

НИС поклања пажњу и имплементирању напредних технологија из области HR у свакодневну праксу, као и развоју потенцијала својих запослених. У садашњим условима, усавршавање вештина запослених један је од кључних инструмената за борбу против кризе, путем повећања сопствене ефикасности. Тако је 2011. године почела реализација неколико великих пројеката развоја кадрова: стартовали су програми „Лидер 2013“, „Кадровска резерва“, „Млади специјалисти“ и „Пројектни менаџер“. У исто време, наставили смо усавршавање система развојних семинара и тренинга. У оквиру сарадње Компаније са Универзитетом у Новом Саду, преко 50 запослених НИС-а почели су студије по MBA програму и низу других специја-

листичких студијских програма. О томе колико је то важно за НИС говори и чињеница да је 2011. године за те потребе издвојено 146,2 милиона динара, што је скоро два пута више него 2010. године.

Специфичност пословања НИС-а, као нафтно-гасне компаније, захтева од нас посебан однос према питању заштите здравља и живота запослених Компаније на радном месту. У 2011. години, наши напори дали су позитивне резултате: успели смо да смањимо број повреда на раду за преко 25 одсто у поређењу с претходном годином. Један од кључних елемената продуктивности рада у овом правцу јесте систем транспарентног извештавања о броју повреда на раду и њиховим узроцима и последицама, који смо почели да уводимо у Компанију управо прошле године. Осим тога, активно сарађујемо са свим државним органима задуженим за овај сегмент пословања, што ћемо наставити и убудуће. Свесни смо тога да су запослени један од главних ресурса Компаније и намеравамо да ризике који их окружују сведемо на минимум.

На крају, желим да цитирам речи великог српског научника Николе Тесле који је рекао: „Ја не радим за садашњост, ја радим за будућност“. НИС, као компанија од виталног значаја за Србију, ради и за садашњост и за будућност Србије и читавог региона. Неоспорно је да нам

.....

У садашњим условима, усавршавање вештина запослених један је од кључних инструмената за борбу против кризе, путем повећања сопствене ефикасности.

.....

предстоји још много тога. У 2012. години морамо у року да завршимо модернизацију комплекса МНС/ДНТ у Рафинерији нафте Панчево, да убрзамо динамику и обиме процеса модернизације и ширења мреже бензинских станица у Србији и региону, да очувамо висок темпо раста резерви и ефикасности рада Компаније. Знам да то неће бити лако. Тренутна нестабилна ситуација у светској економији не дозвољава чак ни светским лидерима у нафтно-гасном сектору да се зауставе на постигнутом, варирања цена и курса светских валута отежавају планирање, јача притисак конкурената. Али наши принципи које примењујемо и у пословању и у области одрживог развоја допуштају ми да се надам да ће, ако будемо ефикасно користили све ресурсе и знања која поседујемо, НИС успети да реализује све задатке који стоје пред њим.

A large, stylized speech bubble graphic in a dark red color, centered on the page. The bubble has a thick, hand-drawn appearance with a small tail pointing towards the bottom left. Inside the bubble, the text "ПРОФИТ КОМПАНИЈЕ" is written in a bold, white, hand-painted style. The letters are slightly irregular and have a brush-like texture, with some characters showing small gaps or strokes that give it a dynamic, energetic feel. The background is a solid, vibrant red color.

ПРОФИТ
КОМПАНИЈЕ

**МОЈ
НИС**

Тираж
корпоративног
часописа Мој
НИС 7.000
комада

НИС је
заступљен на
више
друштвених
мрежа



Међународна
компанија са
интернационал-
ним тимом
стручњака која
послује у

9

земаља

Један од најпривлачнијих послодаваца Србије, који запошљава **9.076** особа



НИС је један од
оснивача
Националног
нафтног
комитета
Србије

Годишња
нето добит

40,6
милијарде
динара

НИС

је једна од
највећих вертикално
интегрисаних
енергетских компанија
у југоисточној
Европи

Реализовани су пројекти из
домена спорта, културе,
науке, развоја младих
талената укупне вредности
преко

275

милиона динара

Највећи инвеститор Србије
са улагањима од

34,4

милијарде динара

НИС

је најуспешније
предузеће у Србији
према листи
Министарства
финансија
Републике Србије

Гаспром њефт
поседује

56,15%
акцијског капитала
НИС-а,

Влада Србије

29,87%
мали акционари

13,98%

IFC

(International Finance Corporation)
обавио екстерну процену система
корпоративног управљања НИС-а за
2011. годину и од могућих 100%
пракса корпоративног управљања
НИС-а оцењена укупном оценом од

90,25%

НИС
је један од
највећих
буџетских
даваоца у
земљи

НИС у свом
власништву има
две рафинерије –
у Панчеву и
Новом Саду

Кључни елемент
програма
модернизације
јесте изградња
комплекса за
благи
хидрокрекинг и
хидродораду
(МНС/DHT) у
Рафинерији
нафте Панчево



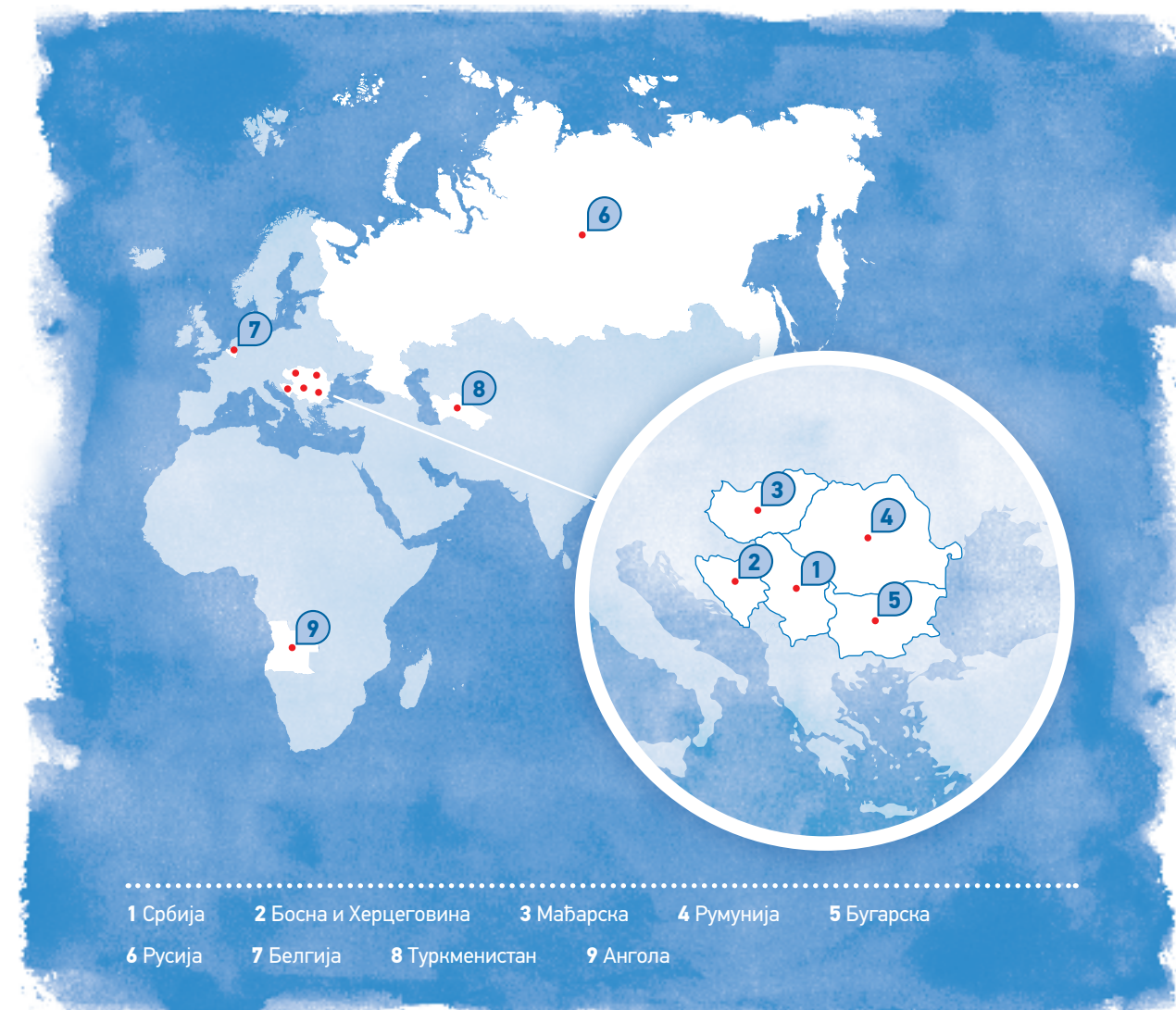


НИС, једна од највећих вертикално интегрисаних енергетских компанија у југоисточној Европи, данас је пословни гигант Србије, који убрзаним корацима, помоћу процеса модернизације и повећања ефикасности тежи да достигне свој стратешки циљ – да постане лидер у региону.

Са административним седиштима у Новом Саду и Београду, главним капацитетима распоређеним широм Србије, НИС се бави истраживањем, производњом и прерадом нафте и гаса и прометом нафтних деривата. У 2011. години почео је и стратешки заокрет према неконвенционалним и обновљивим изворима енергије, започето је постепено ширење активности у региону и покренут је процес трансформације НИС-а у енергетску корпорацију.

Данас је НИС једна од најуспешнијих компанија и један од највећих буџетских давалаца у Србији, а уједно и највећи инвеститор на Балкану.

НИС је једина компанија у Србији која се бави истраживањем и експлоатацијом нафте и гаса, као и производњом геотермалне енергије. Већина налазишта се налази у Србији, у покрајини Војводина, а НИС у свом власништву има рафинерије у Панчеву и Новом Саду, највећу мрежу бензинских станица у Србији, низ ауто-пунилишта и продавница



боца, продајну мрежу течног нафтног гаса и аутогаса и мрежу складишта нафте на читавој територији земље.

НИС је међународна компанија са интернационалним тимом стручњака и послује у девет земаља: Србија, Босна и Херцеговина, Мађарска, Румунија, Бугарска, Белгија, Туркменистан, Ангола и Египат.

У 2011. години, Компанија излази на међународно концесионо тржиште и шири делатност реализујући пројекте истраживања и производње угљоводоника у Босни и Херцеговини, Мађарској и Румунији. Нафтни сервис Компаније ангажовани су у Мађарској, Туркменистану и од скоро у Египту. Компанија је разрадила активности на ширењу малопродајне мреже и развоја

канала продаје у Босни и Херцеговини, Румунији и Бугарској; регистровала је неколико зависних предузећа у окружењу; пружала је услуге снабдевања авиона керозином на аеродромима „Никола Тесла“ (Београд) и „Константин Велики“ (Ниш).

НИС је прва српска компанија која је отворила представништво у центру Европске уније – Бриселу, како би омогућила бржу примену европских стандарда и нове технологије у пословању и достигла водећу позицију у нафтно-гасној привреди региона.

Данас је НИС једна од најуспешнијих компанија и један од највећих буџетских давалаца у Србији, а уједно и највећи инвеститор на Балкану.

НИС КРОЗ ГОДИНЕ:

1949.

Основана је компанија „Нафтагас“, откривена су прва гасна налазишта

1985.

Почела експлоатација нафте у Анголи (концесије)

1991.

Основано јавно предузеће Нафтна индустрија Србије

1952.

Откривена су прва налазишта нафте

2005.

Компанија добија статус акционарског друштва

1951.

Започет развој система транспорта гаса

1953.

Почела је изградња првих бензинских пумпи

1963.

Завршена је изградња првог магистралног гасовода Мокрин-Киkinda-Елемир-Велика Грeда-Панчево

1968.

Почеле с радом рафинерије нафте у Новом Саду и Панчеву. Откривено налазиште нафте Велебит

1979.

Пуштен у рад гасовод Хоргош –Батајница

1982.

Почела геолошка истраживања нафте и гаса у Црној Гори

2010.

Шестог јануара, 19,08% акција Републике Србије прелази у власништво грађана Републике Србије, запослених и бивших запослених у НИС-у.

У јуну почела изградња комплекса за хидрокрекинг и хидрообраду у РНП која означава старт модернизације рафинеријског комплекса НИС-а.

Двадесет првог јуна, НИС претворен у отворено акционарско друштво. Двадесет трећег августа, Комисија за листинг и котацију Београдске берзе донела решење о пријему акција НИС-а на Листинг А – PrimeMarket, а 30. августа почело трговање акцијама НИС-а на Београдској берзи.

2009.

51% акција НИС-а прелази у власништво компаније „Гаспром њефт“. Власник 49 % акција остаје Република Србија. У септембру је почела модернизација производног комплекса.

2011.

Усвојена дугорочна Стратегија развоја до 2020. године. Почетак ширења НИС-а у региону – сарадња са East West Petroleum Corp, TXM Oil&Gas Exploration Kft., ћерка фирма канадске компаније Falcon Oil&Gas Ltd., RAG Hungary Kft, Будимпешта (RAG). Оснивање зависних друштава у Републици Српској, Румунији, Мађарској и Бугарској.

МИСИЈА

Одговорно користећи природне ресурсе и савремене технологије, пружити људима балканског региона енергију за покрет ка бољем.

ВИЗИЈА

Вертикално интегрисана енергетска компанија НИС биће признати лидер балканског региона у свом ресору, по динамици одрживог развоја и повећања ефикасности; показујући висок ниво друштвене и еколошке одговорности, као и савремене стандарде услуга клијентима.

ПРОФЕСИОНАЛНОСТ

Стицање савременог знања у циљу сталног унапређивања стручности, и способност да се она примени у конкретном процесу рада.

ИНИЦИЈАТИВА И ОДГОВОРНОСТ

Проналажење и предлагање нових решења, како у домену радних обавеза, тако и шире, у сфери интереса Компаније.

ПОЗИТИВАН ПРИСТУП И СПРЕМНОСТ НА САРАДЊУ

Спремност да се учествује у мулти-функционалним групама и пројектима, предусретљивост према захтевима колега из других делова Компаније, спремност да се размене информације, способност за рад у тиму.

КУЛТУРА ЗАЈЕДНИЧКОГ РЕЗУЛТАТА

Заједнички подухват у циљу остваривања видљивог и упечатљивог резултата, тежња ка постизању успеха уз неизоставну помоћ једних другима.



КОРПОРАТИВНО УПРАВЉАЊЕ

За НИС, који тежи максималним остварењима и примени највиших стандарда у свим областима, изузетно је важно да корпоративно управљање буде на високом нивоу, како би се обезбедила заштита интереса акционара, успешно пословање, очување тржишне позиције и допринос укупном друштвеном развоју.

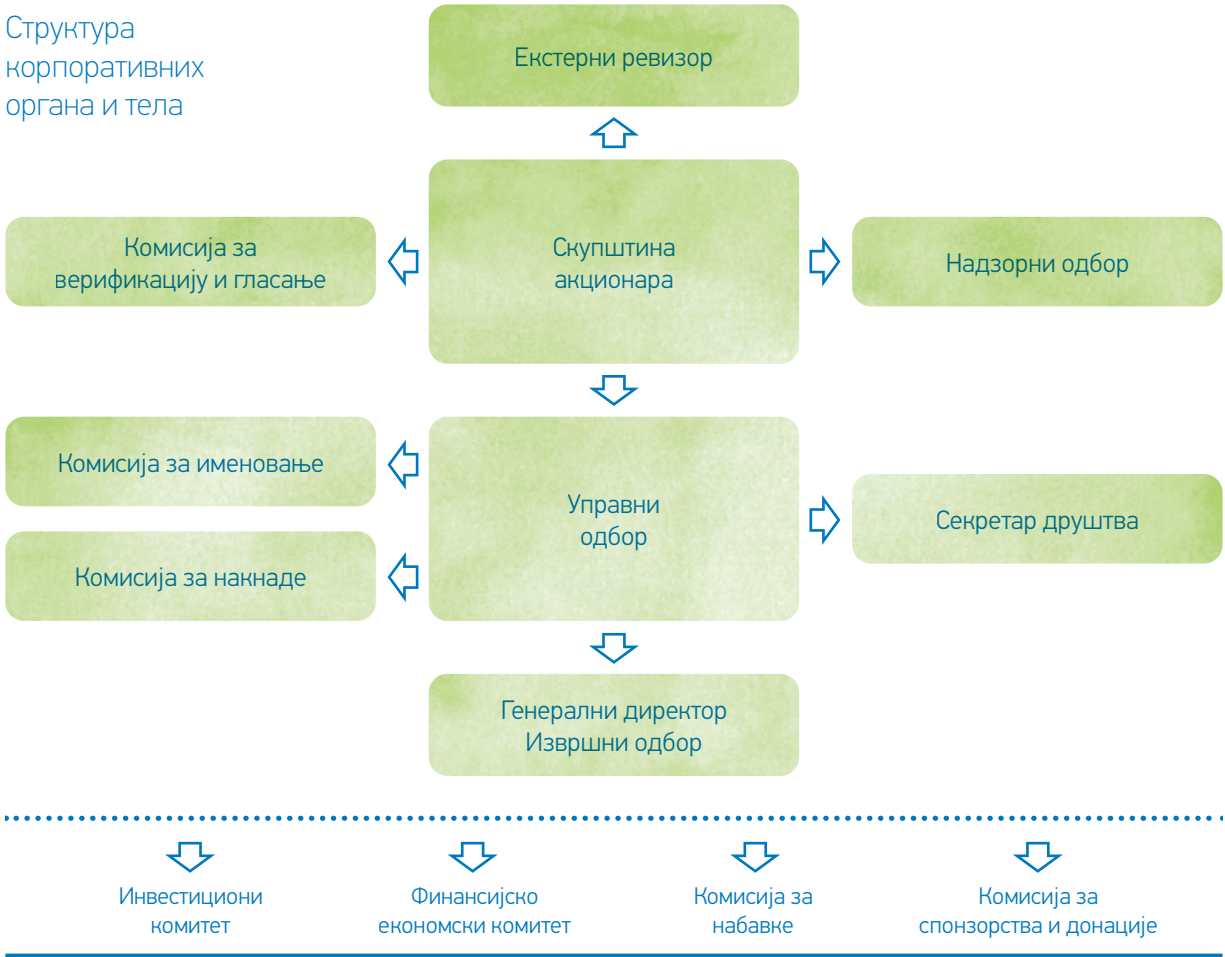
Корпоративно управљање обезбеђује:

- ефикасно остваривање и заштиту права акционара и интереса Компаније
- фер и равноправан третман акционара
- контролу извршних органа Друштва од стране Управног одбора и одговорност Управног одбора према акционарима

- транспарентност у раду и доношењу одлука органа управе
- професионализам и етичност органа управе и надзорних органа
- благовремено, потпуно и тачно извештавање и објављивање свих битних информација
- ефикасну контролу над финансијским и пословним активностима Компаније да би се заштитила права и законити интереси акционара
- развој пословне етике и друштвено одговорног пословања

У децембру 2011. године, тим стручњака Привредне коморе Србије и организације *IFC (International Finance Corporations)* обавио је екстерну процену система корпоративног управљања НИС-а за 2011. годину. Пракса

Структура
корпоративних
органа и тела



IFC (International Finance Corporation) обавио екстерну процену система корпоративног управљања НИС-а за 2011. годину и од могућих 100% пракса корпоративног управљања НИС-а оцењена укупном оценом од 90,25%

корпоративног управљања НИС-а оцењена је укупном оценом од 90,25 одсто (резултат од 75 одсто сматра се веома високом оценом, док простор до 100 одсто треба да буде подстицај компанијама за примену виших принципа корпоративног управљања). Овај резултат представља повећање за 4,25 одсто у односу на укупну оцену из 2010. године, што указује на значајно унапређење праксе корпоративног управљања у оквиру Компаније.

По узору на Организацију за економску сарадњу и развој (OECD), као и у складу са искуствима и најбољом праксом у овој области, НИС је усвојио властите принципе корпоративног управљања који су инкорпорисани у Кодекс корпоративног управљања Компаније. Циљ Кодекса јесте увођење добрих пословних обичаја, који треба да омогуће равнотежу утицаја његових носилаца, конзистентност система контроле и јачање поверења акционара и инвеститора, а све у циљу обезбеђивања дугорочног пословног развоја.

Структуру корпоративних органа НИС-а чине:

1. Скупштина акционара
2. Управни одбор
3. Надзорни одбор
4. Извршни одбор
5. Генерални директор
6. Секретар



Скупштина акционара је највиши орган НИС-а преко којег акционари доносе и одобравају најважније одлуке и бирају чланове Управног и Надзорног одбора. Све акције НИС-а су обичне акције и свака акција даје право на један глас у Скупштини акционара.

Управни одбор има централну улогу у корпоративном управљању Компанијом и надлежан је за опште управљање Компанијом. Једно од најважнијих питања из оквира надлежности Управног одбора јесте усвајање стратегије развоја, утврђивање пословног (бизнис) плана и именовање генералног директора и осталих чланова Извршног одбора. Одредбама Оснивачког акта и Статута НИС-а извршено је потпуно и јасно разграничење делокруга послова Управног одбора у односу на друге органе Компаније, а Пословником о раду Управног одбора уређен је начин његовог рада уз поштовање принципа раздвојености функције председника Управ-

.....

Стратешко опредељење НИС-а је примена најбоље светске праксе у свим пословним областима.

.....

ног одбора и генералног директора. Управни одбор има десет чланова у свом саставу, и то девет мушкараца и једну жену. У Управном одбору су два независна члана, а планира се и повећање броја независних чланова именовањем лица која поседују релевантна знања и искуство у области енергетике и која могу да дају допринос у развоју пословања на тржишту ЕУ.

Надзорни одбор је интерни надзорни орган Компаније који је одговоран за контролисање финансијских и рачуноводствених активности НИС-а, као и за праћење усклађености са законима и другим прописима. Надзорни одбор такође извештава Скупштину акционара о квалитетности и независности Ревизора НИС-а и о уговорима које је НИС закључио са повезаним лицима, а посебно члановима Управног одбора. У свом саставу, Надзорни одбор има три члана који за свој рад одговарају Скупштини акционара.

Извршни одбор је колективни орган управљања задужен за извршавање одлука Управног одбора и одговоран је за дневно управљање и текуће пословање НИС-а. У надлежност Извршног одбора спада и израда и реализација стратегије развоја НИС-а. Извршни одбор има пет чланова у свом саставу.

Генерални директор, заједно са Извршним одбором, одговоран је за благовремено и доследно извршавање и

спровођење одлука Управног одбора, као и за сва текућа питања која се односе на дневно управљање и текуће пословање НИС-а.

Стратешко опредељење НИС-а јесте примена најбоље светске праксе у свим пословним областима.

ЧЛАНСТВО

НИС је један од оснивача **Националног нафтног комитета Србије**, који представља национално тело Светског нафтног савета, највеће и најстарије невладине организације у области нафте и гаса. Национални нафтни Комитет Србије основан је 3. марта 2011. године, а циљ му је унапређивање делатности у нафтно-гасној привреди и области одрживог развоја. Генерални директор НИС-а

Кирил Кравченко је и потпредседник и члан Извршног одбора Националног нафтног комитета Србије.

НИС је и члан:

- Савета страних инвеститора
- ГС1 Србија (део Асоцијације ГС1 Брисел, водеће глобалне организације за креирање и примену стандарда и решења за идентификацију у ланцу снабдевања)
- Привредне коморе Србије
- Привредне коморе Војводине
- Привредне коморе Новог Сада

НАГРАДЕ

- Награда „Капетан Миша Анастасијевић“ за стратешки менаџмент додељена је генералном директору НИС-а Кирилу Кравченку – април 2011. године
- Међународни пољопривредни сајам у Новом Саду – бренд линија уља и мазива NISOTEC освојила је Велики шампионски пехар, као и седам великих златних медаља, четири златне и једну сребрну медаљу за квалитет – мај 2011. године
- НИС САП центар за подршку корисницима (Customer Competence Center) добио посебан сертификат као званичан САП центар експертизе од SAP Active Global Support централе у Валдорфу (Аустрија) – јун 2011. године
- НИС најуспешније предузеће у Србији – према листи Министарства финансија Републике Србије – октобар 2011. године
- Награда за најбоље односе са инвестиционом јавношћу Београдске берзе – новембар 2011. године
- НИС компанија године – Клуб привредних новинара Србије – децембар 2011. године
- НИС најбоље предузеће у Новом Саду – истраживање агенције SCAN – децембар 2011. године
- Награда часописа The Men за компанију инвеститора године

ВИЗИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Визија одрживог развоја НИС-а почива на остварењу равнотеже и поузданости и усмерена је на одговорности према будућим генерацијама.

НИС је модерна компанија, а природа њених основних пословних активности јесте таква да је нужна посебна и константна пажња која ће осигурати здраво, сигурно и безбедно окружење. Због тога, НИС развија јасне и чврсте процедуре и стандарде, примену нових чистих технологија и партнерски однос са заинтересованим странама.

Који су НИС-ови приоритети?

- улагање у запослене отварањем нових радних места, обукама и усавршавањем, применом система мотивације и награђивања
- безбедност и заштита здравља запослених на раду
- интензивна брига о рационалном коришћењу ресурса, заштити животне средине, здрављу локалног становништва
- превентивне мере и правовремено реаговање на инциденте и несреће
- улагање у локалне заједнице и регионе, социјалну инфраструктуру и квалитет друштвених услуга и пружање помоћи угроженима

У 2011. години, НИС је успео да, упркос неповољним економским околностима на глобалном нивоу, реализује низ активности: капитална улагања у екологију се повећавају, смањује се број повреда на раду, унапређује се социјална политика, корпоративна култура и систем мотивације. Иновативност и модернизација у спрези са одговорношћу јесу услов за остварење циља: дугорочна конкурентност и повећање ефикасности и вредности компаније.

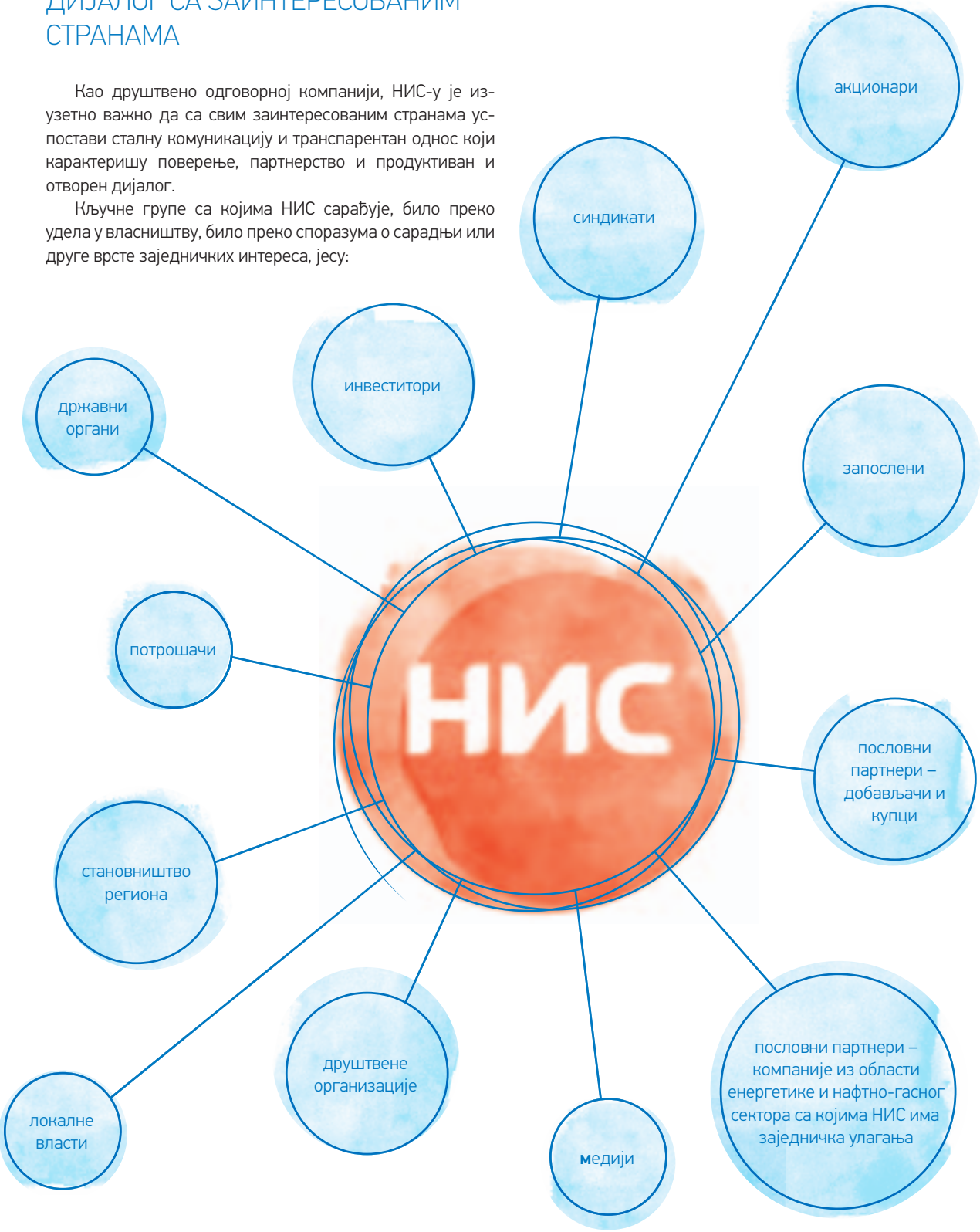


Визија одрживог развоја НИС-а почива на остварењу равнотеже и поузданости и усмерена је на одговорности према будућим генерацијама.

ДИЈАЛОГ СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ СТРАНАМА

Као друштвено одговорној компанији, НИС-у је изузетно важно да са свим заинтересованим странама успостави сталну комуникацију и транспарентан однос који карактеришу поверење, партнерство и продуктиван и отворен дијалог.

Кључне групе са којима НИС сарађује, било преко удела у власништву, било преко споразума о сарадњи или друге врсте заједничких интереса, јесу:





Информације су посебно важне за пословање, а њихов значај расте у периоду промена или сложене ситуације на тржишту, као што је био случај у 2011. години. Због тога се наставља са унапређивањем система активне комуникације на свим нивоима и са свим заинтересованим странама.

НИС је наставио да негује **сталан и ефикасан дијалог са државним органима** и својим стручним мишљењем и ставовима активно учествује у решавању питања која утичу на постизање релевантног законског оквира и достизање европских стандарда који се тичу енергетике и нафтно-гасне привреде, екологије и слично.

Као отворено акционарско друштво, НИС посвећује посебну пажњу акционарима. У функцији су **канцеларије за рад са мањинским акционарима** у Београду и Новом Саду, као и информативна телефонска линија (011 22 000 55) и електронска адреса (servis.akcionara@nis.rs). У Компанији је успостављен механизам и процедуре за спречавање и решавање потенцијалних жалби између акционара и Компаније, чиме се унапређује сарадња – формирана је петочлана Комисија за решавање по жалбама мањинских акционара, усвојен је посебан Пословник о раду Комисије и уређене су процедуре за решавање жалби.

Компанија такође подржава **едукацију грађана о берзанском пословању преко Акционарског буквара**,

Као друштвено одговорној компанији, НИС-у је изузетно важно да са свим заинтересованим странама успостави сталну комуникацију и транспарентан однос који карактеришу поверење, партнерство и продуктиван и отворен дијалог.

односно приручника за берзанску терминологију у штампаним медијима, затим редовно презентује резултате пословања на сајту Компаније и на Београдској берзи.

У **односима са пословним партнерима**, НИС се труди да негује високу етику и транспарентност, као и да уз олакшане процедуре оствари највише професионалне стандарде.

Крајем 2011. године, Компанија је пустила у рад и **нови корпоративни сајт**, на два домена www.nis.rs и www.nis.eu, и то на три језика: српском, енглеском и руском. Осим што пружа увид у пословање НИС-а, нови сајт пружа корисницима свеобухватни поглед на комплексност и разноврсност нафтно-гасне индустрије.

НИС је модерна компанија која, пратећи светске трендове у информисању, све већу пажњу посвећује **друштвеним мрежама и осталим интернет сервисима: Facebook, YouTube, Twitter, Flickr и Wikipedia**. На овакав начин, брже и ефикасније се успоставља контакт са заинтересованим групама. Веома је важно што је Компанија успела да идентификује позитивне и негативне ствари са којима се, првенствено, потрошачи суочавају и да тако адекватније одговори на њихове потребе.

Будући да је потрошач са својим захтевима у центру пажње пословања НИС-а, интерактивна комуникација са поменутом циљном групом омогућена је и преко **телефонске линије (08 0000 8888)**, маил адресе (office@nis.rs) и веб сајта компаније.

Један од најзначајнијих комуникационих канала према запосленима јесте и **корпоративни веб портал**, који се врло брзо од његовог успостављања показао као ефикасан и омиљен начин интерне комуникације. Осим објављивања великог броја вести о пословању Компаније и сервисних информација, као и приступа бази података и услуга, на овом месту се представљају и организациони делови НИС-а и њихове активности. Преко форума и тема које се на њему постављају, омогућен је и отворен дијалог свих заинтересованих.

У односима са пословним партнерима, НИС се труди да негује високу етику и транспарентност, као и да уз олакшане процедуре оствари највише професионалне стандарде.





НИС сваког месеца објављује и **корпоративни часопис „Мој НИС“** у 7.000 примерака, који детаљно, кроз извештавање и анализе, обрађује актуелне теме из пословања Компаније. Желећи да што више одговори потребама запослених, којима је првенствено намењен, часопис је у 2011. години доживео позитивне промене у садржини и дизајну, што показује решеност Компаније да се мења у складу са савременим комуникационим и естетским стандардима.

„Директан дијалог“ назив је програма редовних састанака руководства са запосленима, где се, уз презентацију најактуелнијих тема и систем питања и одговора, развија непосредна комуникација и охрабрује иницијатива и отвореност. У 2011. години одржано је 45 оваквих састанака којима је присуствовало око 5.000 запослених. Питања менаџменту могу и даље да се постављају путем посебне електронске адресе (*pitanja.rukovodstvu@nis.rs*), телефонске линије и да се објављују на порталу, а наме-

ра је да се овај систем директне комуникације још више унапреди.

Посебан значај има и редовна и продуктивна **комуникација са синдикатима**, која је у 2011. години резултирала усаглашавањем и усвајањем новог Колективног уговора.

Медији су важна група којој се приступа са посебном пажњом. Осим саопштења за јавност и редовних објава на сајту Компаније, Прес-служба НИС-а транспарентно одговара на сваки упит и захтев постављен преко официјалне електронске адресе *press@nis.rs*, организује конференције за медије, прес-туре, брифинге, едукативне семинаре из области енергетике и нафтно-гасне тематике. У анонимној анкети која је трећи пут спроведена међу новинарима који прате рад Компаније, однос медија и НИС-а у 2011. години оцењен је као одличан, а Прес-служба је квалификована као професионалан и

ажуран сарадник. Новинари су такође имали прилику да дају своје предлоге за даље побољшање директне комуникације са представницима Компаније одговорним за комуникацију са медијима.

Шира јавност, становништво региона, општине и градови у којима НИС послује такође су једна од циљних група у процесу комуникације. Стога је Компанија у сталном дијалогу са представницима локалних власти, реализују се заједнички пројекти дефинисани споразумима о сарадњи, а отворена је и могућност пријављивања пројеката Комисији за спонзорства и донације. НИС је отворен за сваку сарадњу која је у складу са критеријумима и вредностима Компаније.

Додатни алати, који значајно олакшавају комуникацију НИС-а са партнерима и другим заинтересованим странама, те истовремено унапређују квалитет односа компаније и окружења, јесу и:

- конференције за штампу са учешћем топ-менаџера НИС-а, укључујући и генералног директора Компаније
- учешће представника НИС-а у стручним скуповима и конференцијама у Србији и иностранству
- кварталне презентације резултата и планова пословања Компаније за стручну јавност на Београдској берзи
- организација прес-тура домаћих и страних новинара по објектима Компаније са циљем формирања праве слике о начину пословања НИС-а
- учешће представника НИС-а на различитим сајмовима у Србији и иностранству

Поменуте активности пружиле су могућност Компанији да чује глас својих заинтересованих страна, идентификује значајне теме и укључи их у Извештај о одрживом развоју.



ОСНОВНИ СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАНОВИ

Изrada и усвајање Кодекса пословне етике

Изrada средњорочне стратегије
одрживог развоја Компаније

Припремне активности за постизање вишег нивоа у
извештавању у области одрживог развоја

ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Годишња нето добит

40,6
милијарде
динара

EBITDA
52,4
милијарде
динара

НИС инвеститор
године са
34,4
милијарде динара
капиталних
улагања

Учешће НИС-а у
укупним јавним
приходима по
основу акцизе

38%

Укупна
задуженост
према
банкама
смањена за
186
милиона
USD

Започето пословање
у Републици Српској,
Мађарској, Румунији,
Бугарској

ПРОИЗВОДЊА

нафте и гаса

1.521

хиљада условних тона

ПРОМЕТ
нафтних деривата

2.428

хиљада тона

ПРЕРАДА НАФТЕ
без трећих лица

2.359

хиљада тона

Увећање економске вредности компаније за 39.499 милиона динара

У оквиру модернизације компанијске малопродајне
мреже у 2011. години, завршена израда обновљене
концепције бензинских станица НИС Петрола



Година 2011. обележена је економском кризом на светском нивоу, која је имала утицај и на привреду Србије.

Тенденције које је изазвала светска економска криза и које обележавају 2011. годину у нашој земљи јесу: успоравање реалног раста БДП у другој половини 2011. године, континуирани пад физичког обима индустријске производње, наставак смањења реалног промета робе у трговини на мало, успоравање раста извоза и увоза и реалан пад курса динара.

Пословање у оваквим условима, али и промена законске регулативе која је условила укидање царинских ограничења и слободан увоз нафте и нафтних деривата, односно либерализацију тржишта нафте и нафтних деривата у Србији, били су пословни изазов за НИС у 2011. години.

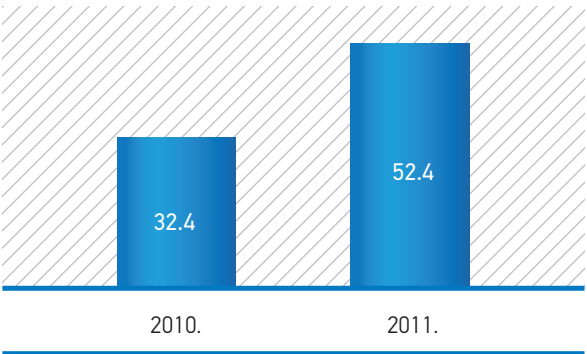
Упркос тешким економским околностима, пословни резултати НИС-а у 2011. години представљају најбољи доказ тога да Компанија ефикасно ради на остварењу својих стратешких циљева.

Директно генерисана и дистрибуирана економска вредност, у милионима динара		
Позиција	2010	2011
Директно генерисана вредност	162.899	188.602
Приходи	162.899	188.602
Дистрибуирана економска вредност	141.964	149.153
Оперативни трошкови	113.992	118.108
Зараде запослених и остале надокнаде	21.346	21.987
Плаћене камате за примљене кредите	3.084	2.319
Плаћени порези	3.360	6.566
Инвестиције у заједницу	182	173
Увећање економске вредности Компаније	20.935	39.449

*Подаци преузети из консолидованих извештаја
Дефиниције термина могу се наћи у Анексу 3

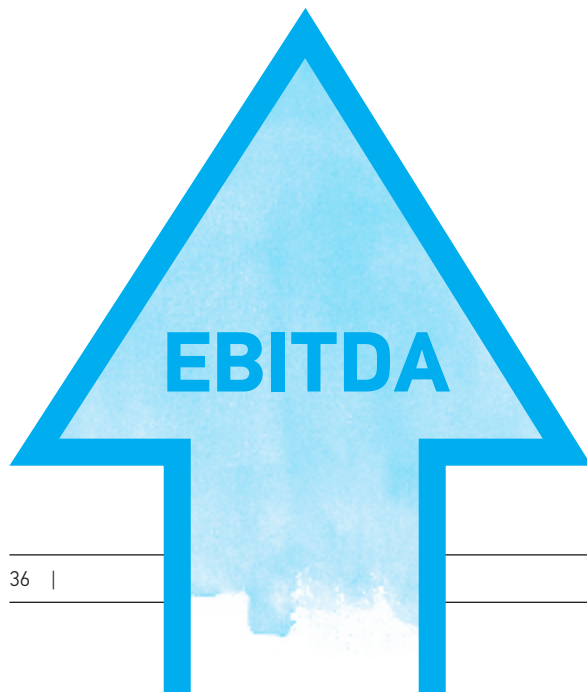
Упркос тешким економским околностима, пословни резултати НИС-а у 2011. години представљају најбољи доказ тога да Компанија ефикасно ради на остварењу својих стратешких циљева. Према годишњим резултатима, нето добит у 2011. години износи 40,6 милијарди динара, што представља значајан пораст од 146% у односу на претходну годину, када је износила 16,5 милијарди динара.

EBITDA, у милијардама динара



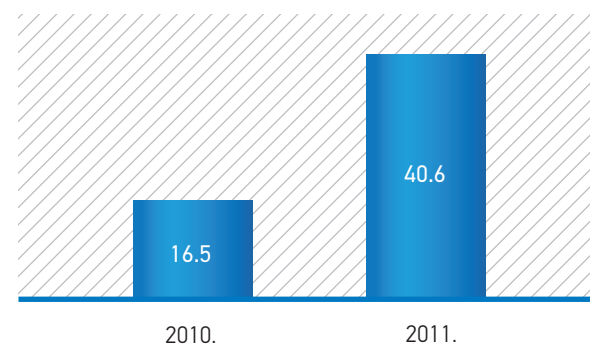


52,4
милијарди динара



У прилог оцени успешног пословања НИС-а у 2011. години иде и податак да је за 62% повећан показатељ EBITDA (приход пре обрачунатих камата, пореза на приход и амортизације) и износи 52,4 милијарде динара. EBITDA директно одражава раст унутрашње ефикасности Компаније.

Нето добит, у милијардама динара

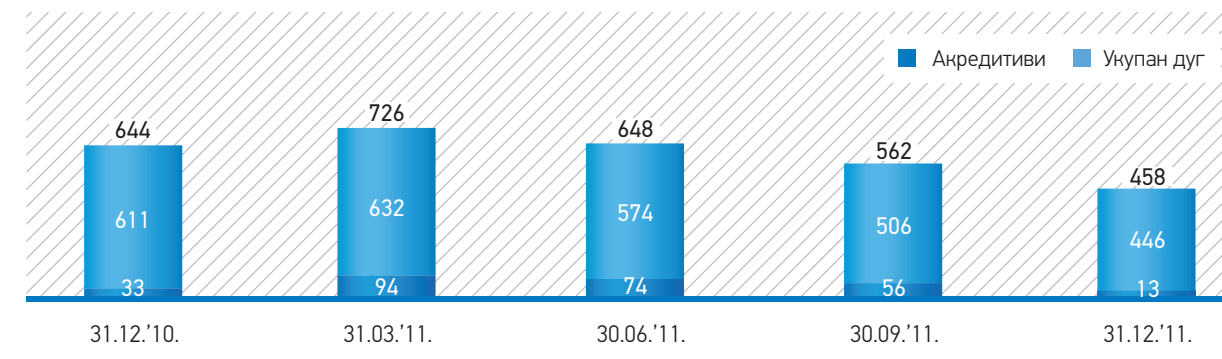


Посебно је значајна и чињеница да је укупна задуженост према банкама која је износила 644 милиона долара (USD) на крају 2010. године смањена на 458 милиона долара на крају 2011. године, што представља смањење од 29%. Укупан дуг НИС-а према банкама у 2011. години смањен је за 27%, и то са 611 милиона USD на крају 2010. године на 446 милиона USD на крају 2011. године, док се

износ акредитива смањио за 61%, са 33 милиона USD на 13 милиона USD.

Смањење задужености остварено је са циљем да НИС буде финансијски стабилна компанија. Захваљујући смањењу дуга и реструктурирању кредитног портфолија, НИС има финансијски капацитет за реализацију великих инвестиционих пројеката које успешно спроводи.

Укупна задуженост према банкама у милионима USD (total indebtedness)

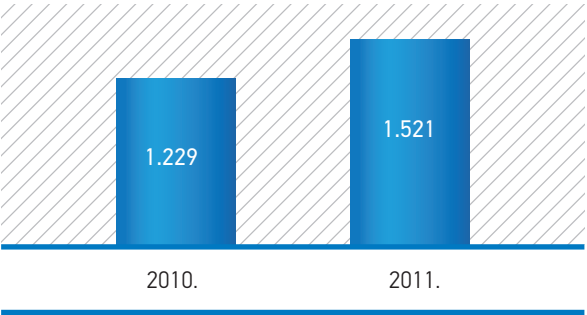


ИСТРАЖИВАЊЕ И ПРОИЗВОДЊА

Позитивни резултати остварени у 2010. години постижу се и 2011. године. Укупна производња домаће нафте и гаса за 2011. годину износи 1.520,6 хиљада условних тона, што је за 24% више у односу на 2010. годину.

Раст обима производње нафте у највећој мери резултат је успешне примене мера на повећању ефикасности производње, имплементирања модерних технологија, успешних капиталних ремонта, као и програма реактивирања старих бушотина.

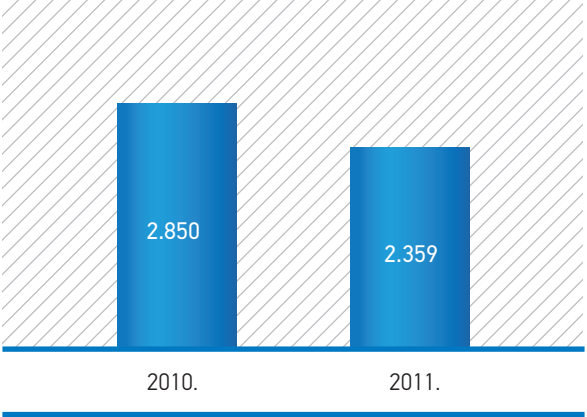
Производња нафте и гаса, у хиљадама условних тона



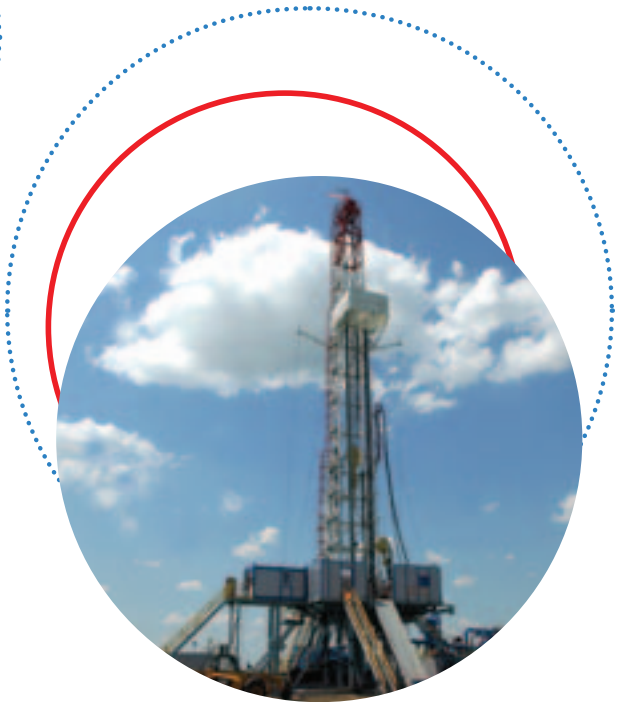
ПРЕРАДА

Главни фокус у сегменту прераде у 2011. години био је на припреми рафинеријских капацитета у Панчеву за пуштање у рад комплекса за хидрокрекинг и хидродо-раду који је планиран у 2012. години. Због тога су током 2011. године обављена три планска ремонта на кључним постројењима, што је утицало и на обим прераде нафте. У 2011. години дошло је до пада обима прераде за 17% у односу на претходну годину, односно у 2011. години прерађено је 2.359 хиљада тона без трећих лица, док је у 2010. години прерађено 2.850 хиљада тона. Смањење обима прераде у Рафинерији нафте Панчево није се одразило на стабилност снабдевања тржишта Србије нафтним дериватима.

Прерада нафте без трећих лица, у хиљадама тона



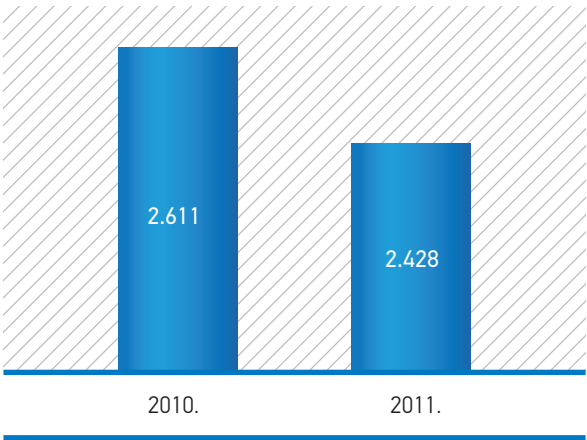
Највећи део инвестиционих улагања усмерен је на нове технологије у истраживање и производњу нафте и гаса, као и модернизацију прерађивачких капацитета.



ПРОМЕТ

НИС је део окружења које је задесила тешка економска криза, а то је у значајној мери утицало на сегмент продаје. Пад куповне моћи становништва, акцизна политика и тржишна ситуација узроковали су током 2011. године пад потрошње нафтних деривата за 3,9%. Међутим, НИС је и у овако тешким околностима успео не само да сачува свој удео на националном тржишту већ и да га повећа – са 67,9% у 2010. години на 68,3% у 2011. години. Без обзира на то, укупан промет нафтних деривата у 2011. години смањен је за 7% у односу на претходну годину, односно износи 2.428 хиљада тона. Пад промета забележен је у сва три сегмента: малопродаји (-7%), велепродаји (-2%) и извозу (-30%).

Промет нафтних деривата, у хиљадама тона



ДОБАВЉАЧИ

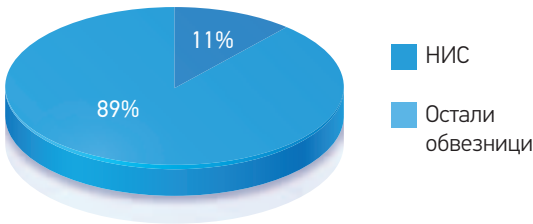
Важна карика у структури успешног пословања, а у циљу очувања конкурентности Компаније, јесте успешна сарадња с добављачима.

Географски посматрано, а имајући у виду широку лепезу грана индустрије на коју се НИС ослања, локалним добављачем сматрају се добављачи из Републике Србије, регионални добављач је на нивоу југоисточне Европе, а глобални широм света. Због природе делатности, уобичајене праксе односно политике не подразумевају давање предности локалним добављачима. Компанија развија конкурентност тржишта подстицањем добављача и извођача да учествују у транспарентним набавним процедурама избора које су јасно дефинисане интерним процедурама.

ПОРЕЗИ

У 2011. години планирани су јавни приходи у износу од 707 милијарди РСД (Извор: Закон о изменама и допунама Закона о буџету РС за 2011.). Према Закону о буџету за 2011. годину, акциза је значајан извор финансирања Републике Србије са процентуалним учешћем у укупним јавним приходима од 22,85%. Највећи део акцизних прихода Република Србија остварује наплаћивањем акцизе на деривате нафте који чине скоро 50% укупних акцизних прихода. Анализом укупних обавеза које је НИС имао по основу акцизе, може се закључити да је НИС имао значајно учешће у планираним приходима буџета по основу акцизе.

Учешће НИС-а у укупним јавним приходима у 2011. години



НИС унапређује снабдевање свих категорија потрошача: модернизацијом малопродајне мреже, куповином нових авио цистерни и изградњом бункер станице за речне бродове.

НИС КОМПАНИЈА СА НАЈВЕЋИМ
КАПИТАЛНИМ УЛАГАЊИМА У СРБИЈИ

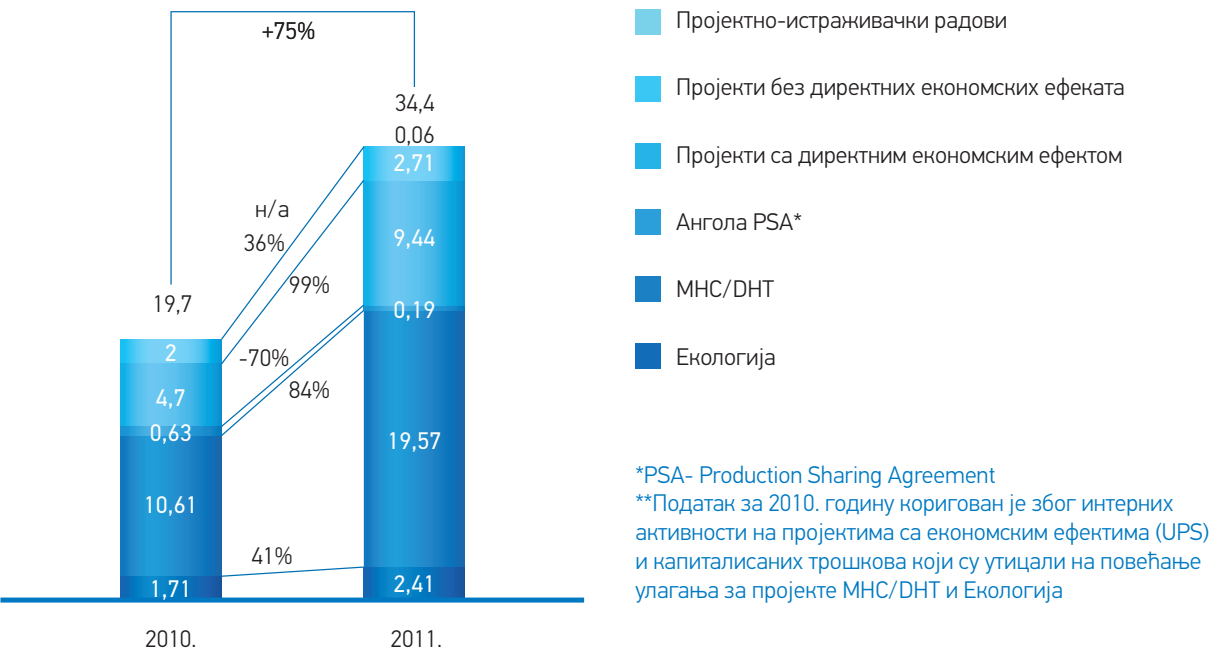
Упркос тешкој економској ситуацији, НИС је компанија са највећим капиталним улагањима у Србији. Најважнији пројекат за Компанију, а уједно и највећи инвестициони пројекат у Србији, јесте модернизација прерађивачких капацитета. НИС је инвестирао сопствена средства и у развој других праваца пословања – у истраживање, производњу и прераду нафте и гаса, модернизацију малопродајне мреже, заштиту животне средине и повећање ефикасности, као и у модернизацију управљачких процеса. То најбоље потврђује укупан обим капиталних улагања у 2011. години који износи 34,4 милијарде динара, што је за 75 одсто више од обима инвестиционог програма 2010. године. Инвестиције Компаније допринеће освајању Евро 5

стандарда квалитета производа, већем степену еколошке заштите, већем обиму производње.

У оквиру модернизације компанијске малопродајне мреже у 2011. години, завршена је израда обновљене концепције бензинских станица НИС Петрола. Стварање јединствене мреже под обновљеним брендом има за циљ јачање позиција Компаније на домаћем малопродајном тржишту моторних горива и жељу да потрошачи добију гарантовани квалитет нафтних деривата и сервисних услуга.

Инвестиције Компаније допринеће освајању Евро 5 стандарда квалитета производа, већем степену еколошке заштите, већем обиму производње.

CAPEX по инвестиционим пројектима, у милијардама динара



СТРУКТУРА КАПИТАЛА

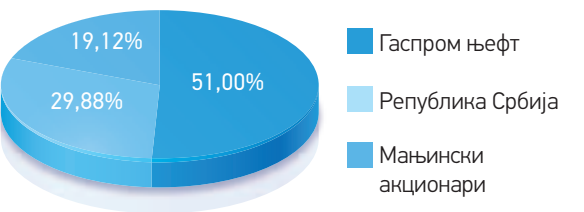
Уговором о куповини и продаји акција НИС-а, који је закључен између Републике Србије и компаније Гаспром њефт, предвиђена је обавеза Гаспром њефта да покрене процедуру за подношење понуде за преузимање и откуп свих акција мањинских акционара у року од 24 месеца по закључењу Уговора.

Гаспром њефт је 31. јануара 2011. године објавио понуду за преузимање акција НИС-а. Понуда је трајала 45 дана и затворена је 16. марта 2011. године. У том периоду, преузето је 5,15% од укупног броја обичних акција.

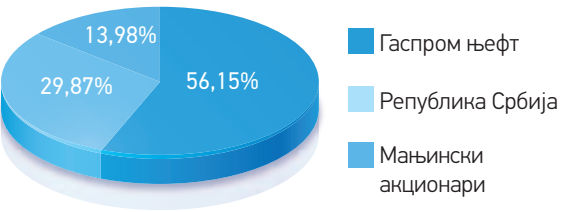
Након окончања Понуде за преузимање акција НИС-а, Гаспром њефт поседује 56,15% акцијског капитала НИС-а.



Структура капитала на дан 31.12.2010. године



Структура капитала на дан 31.12.2011. године



РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ

Један од најважнијих циљева Компаније у средњорочној перспективи јесте ширење делатности на Балкану и активна и водећа улога НИС-а на регионалном тржишту. Повећањем капацитета прераде, које ће наступити као резултат модернизације рафинеријског комплекса, створиће се и услови за извоз вишка произведених деривата и развој продајне мреже НИС-а у земљама региона.

С тим у вези, 2011. годину обележило је и проширење делатности НИС-а у региону: почетак реализације проје-

ката у области истраживања и производње угљоводоника у Републици Српској, Мађарској и Румунији, као и излазак на тржиште Босне и Херцеговине и Бугарске.

НИС је појачао и партнерство са компанијама изван Србије на заједничким пројектима у региону, што обезбеђује размену искустава и знања, бољу реализацију и успешније пословање у целини. Будући да Европска унија такође наглашава у оквиру своје регионалне политике значај развоја региона и сарадње која до тога доводи, овакав пословни правац НИС-а уједно доприноси и јачању односа Србије са земљама региона и развоју економије Европске уније у целини.

СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА

Да би Компанија ефикасно и успешно пословала на тржишту у условима јаке конкуренције, руководство НИ-С-а је, у складу са глобалним правцима одрживог развоја и на основу детаљне анализе тржишне ситуације у Србији и региону, као и на основу прогноза трендова понуде и потражње у 2011. години, усвојило Стратегију пословања до 2020. године.

Према Стратегији, главни циљ НИС-а је да постане најефикаснија, брзорастућа, енергетски ефикасна компанија у области производње енергената, нафте, гаса, нафтних деривата и петрохемијских производа у балканском региону, одржавајући лидерску позицију на тржишту Србије и обезбеђујући улазак међу три најефикасније компаније у југоисточној Европи.

Стратегија представља реалан и добро испланиран циљ са пет компоненти успеха:



Производићемо 5 милиона тона нафте и гаса!

- Коефицијент искоришћености ресурса најмање 10
- Кључни играч у Панонском басену
- Широки портфолио актива ван граница Србије
- Најјача научно-технолошка база у разради конвенционалних и неконвенционалних ресурса
- Продаја гаса крајњем кориснику



Прерађиваћемо 5 милиона тона!

- Једна од пет најефикаснијих рафинерија југоисточне Европе
- Мање од два одсто тешких остатака
- Производња базних и индустријских уља
- Тесна интеграција с петрохемијом
- Контрола инфраструктуре испорука сировина



Продаваћемо 5 милиона тона нафтних деривата!

- Лидер у Србији и околним земљама по квалитету услуге и горива
- 800-1000 бензинских станица масовног и премијум брэнда у Србији и Европи.
- Неспорни лидер српског тржишта по обиму продаје
- Једна од три највеће вертикално интегрисане компаније у региону по обиму малопродаје
- Један од лидера региона у производњи уља и керозина, бункерисању и петрохемији
- Пионир у коришћењу нових теехнологија и производњи деривата



Евро-5 стандард процеса и резултата!

- Производи и услуге европског стандарда
- Лидер у региону у области међународних стандарда HSE
- Увођење најбоље европске праксе управљања јавним компанијама
- Култура високих достигнућа и најбољи послодавац у региону
- Међународни стандарди корпоративног социјалног извештавања



Вредност акције НИС-а 5.000 динара!

- Лидер по економској ефикасности у источној Европи
- Бруто добит – 130 милијарди динара, највећи приход акционара на уложени капитал
- Јавна компанија с најбољим корпоративним управљањем
- Уравнотежена вертикално интегрисана нафтна компанија која развија пословање у области енергетике и петрохемије
- Ширење географске територије пословања – конкурентни учесник на европском енергетском тржишту

На основу Стратегије, приоритети НИС-а приликом одређивања пословних планова у наредном периоду јесу: равномеран развој пословних области, модернизација, повећање обима инвестиција, примена нових технологија, развој енергетике и усмереност на обновљивим изворима, оптимално искоришћење ресурса,

примена међународних стандарда и продор на тржишта у окружењу.

Пословни циљеви Компаније у том смислу дефинисани су на следећи начин: освајање европског квалитета производа и услуга, повећање ефикасности и регионални развој.



ОСНОВНИ СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАНОВИ

Постати најутицајнија вертикално интегрисана нафтна компанија на Балкану са највећим показатељима раста у сегментима експлоатације нафте и гаса, производње и промета нафтних деривата

Главни показатељи пословања у 2014. години:

- производња домаће нафте и гаса – 1,9 хиљада усл. тона
- обим прераде нафте – 4,3 мил. тона
- продаја нафтних деривата – 3,9 мил. тона

Главни финансијски показатељ у 2014. години:

- EBITDA 96,9 млрд. РСД

Инвестиције у кључне правце бизниса у висини до 46,5 млрд. динара у 2014. години

Припрема постројења МНС/DHT за почетак експлоатације

РАЗВОЈ И
ПОДРШКА
ЗАПОСЛЕНИХ

УКУПАН БРОЈ
ЗАПОСЛЕНИХ

9.076

У ОКВИРУ
ПРОГРАМА
„ПРВА ШАНСА“ У
РАДНИ ОДНОС
ПРИМЉЕНО ЈЕ 50
ПРИПРАВНИКА

ПРИПРЕМНУ
ПРАКСУ У НИС-У
ПРОШЛО

148

МЛАДИХ
СТРУЧЊАКА

У КОМПАНИЈИ ЗАПОСЛЕНО

ЖЕНЕ

1.928

МУШКАРЦИ

7.148

ПРОСЕЧНА БРУТО
ЗАРАДА У
ДЕЦЕМБРУ
2011. ГОДИНЕ
ИЗНОСИ

115.439



ДИНАРА

ДО ОКТОБРА 2011.
ГОДИНЕ ЗАБЕЛЕЖЕНО ЈЕ

1.000.000

РАДНИХ
САТИ
БЕЗ
АКЦИДЕНАТА



Компанија
успешно
сарађује са
универзитетима
у Београду и
Новом Саду

ОДРЖАНО ЈЕ

624

ТРЕНИНГА,
НА КОЈИМА ЈЕ
БИЛО

7.350

ПОЛАЗНИКА.



За обуку
персонала у
2011. години
издвојено

146,2

милиона динара

НИС РЕАЛИЗУЈЕ

4

масовна програма
личног развоја
запослених

БРОЈ ПОВРЕДА НА РАДУ У
2011. ГОДИНИ СМАЊЕН ЗА

25%



МБА

СТУДИЈЕ
ПОХАЂА 13
ЗАПОСЛЕНИХ
КОМПАНИЈЕ



7.318 ЗАПОСЛЕНИХ
ЧЛАНОВИ
РЕПРЕЗЕНТАТИВНИХ
СИНДИКАТА



Један од најважнијих ресурса НИС-а, као модерне и динамичне компаније, јесу запослени. Реализацијом личног и професионалног потенцијала, запослени доприносе остварењу организационих циљева. Стога је висококвалификован и квалитетан кадар један од најважнијих приоритета НИС-а.

НИС жели да буде препознат као „послодавац правог избора“, тако што ће, између осталог, бити успешна компанија и у домену управљања људским ресурсима. НИС је послодавац једнаких могућности, што у пракси значи да ниједан кандидат ни запослени није дискриминисан по основу пола, година, брачног статуса, инвалидности, вере, расе, етничког порекла, националности и слично. То потврђује и чињеница да у Компанији нема забележених случајева дискриминације. Као послодавац, Компанија настоји да потпуно искористи таленат и потенцијал својих запослених, као и да осигура равноправан третман свих кандидата за радно место, што је дефинисано у интерним актима Компаније.

КРЕТАЊЕ БРОЈА ЗАПОСЛЕНИХ

Укупан број запослених на дан 31.12.2011. године износи 9.076, при чему 9.046 запослених ради у Србији, а 30 у иностранству.

Организациони део	2010	2011
НИС – стручне службе	1.302	1.211
Нафтагас*	2.797	-
Блок „Истраживање и производња”	-	1.140
Блок „Сервиси”	-	1.812
Блок „Прерада”	2.157	1.697
Блок „Промет”	3.785	3.204
Блок „Енергетика”	-	12
Укупно:	10.041	9.076

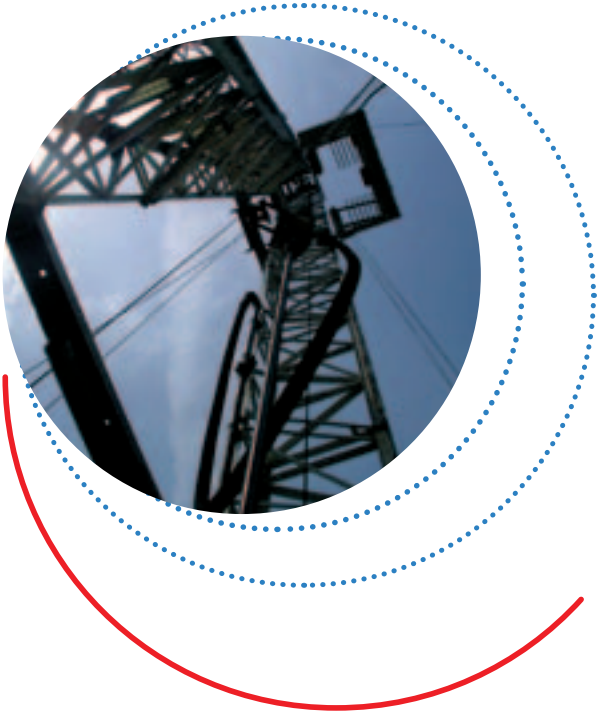
*Променом организационе структуре, запослени у Нафтагасу у 2011. години распоређени су у Блок „Истраживање и производња”, Блок „Сервиси” и Блок „Енергетика”

Квалификациона структура запослених на дан 31.12.2011. године													
		ДР	МР	Остало	ВС	ВШ	СС	НС	ВК	КВ	ПК	НК	Укупно
2010.	на неодређено време	12	126	2.053	709	3.987	57	1.109	1.879	49	52	10.033	
	на одређено време	0	0	1	1	3	0	1	2	0	0	8	
	укупно	12	126	2.054	710	3.990	57	1.110	1.881	49	52	10.041	
2011.	на неодређено време	10	136	2.031	649	3.498	44	961	1.586	26	42	8.983	
	на одређено време	0	1	79*	1	7	0	2	3	0	0	93	
	укупно	10	137	2.110	650	3.505	44	963	1.589	26	42	9.076	

* Од 79 запослених, педесеторо је примљено по програму „Прва шанса”

Однос менаџмента и запослених					
		Број менаџера*		Број запослених	
		Број менаџера	% учешћа у укупном	Број запослених	% учешћа у укупном
2010.	мушкарци	213	64,0	7.743	79,8
	жене	120	36,0	1.965	20,2
	укупно	333	100	9.708	100
2011.	мушкарци	245	64,5	6.903	79,4
	жене	135	35,5	1.793	20,6
	укупно	380	100	8.696	100

* Укључени су менаџери I, II и III категорије



Старосна структура							
	до 19	20-29	30-39	40-49	50-59	од 60	Укупно
Менаџмент*	0	18	180	107	67	8	380
Запослени	1	549	2.361	3.178	2.434	173	8.696
Укупно 2011.	1	567	2.541	3.285	2.501	181	9.076
Укупно 2010.	1	561	2.764	3.645	2.818	252	10.041

* Укључени су менаџери I, II и III групе.

На дан 31.12.2011. године, НИС има 8.983 запослена радника на неодређено време, а 93 запослених на одређено време, с пуним радним временом у трајању од осам сати. У НИС-у нема радника који раде са скраћеним радним временом.

Основ престанка радног односа		
	2010.	2011.
Пензионисање	63	95
Програми добровољног одласка	1.237	1.090
Остало	133	116
Укупно:	1.433	1.301

Флукуација запослених						
	Мушкарци		Жене		Укупно	
	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.
Примљено у радни однос	313	226	163	110	476	336
Прекид радног односа	1.116	1.032	317	269	1.433	1.301

Старосна структура														
	до 19		20-29		30-39		40-49		50-59		од 60		Укупно	
	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.
Примљено у радни однос	0	0	154	136	214	153	83	37	23	10	2	0	476	336
Прекид радног односа	0	0	8	18	89	143	227	307	774	623	335	210	1.433	1.301



У случају да Компанија има потребу за укидањем радног места или смањењем броја запослених у неком организационом делу, у обавези је да запосленом достави понуду о промени радног места. Рок за изјашњавање запослених о понуди траје осам радних дана од дана примања понуде. НИС не запошљава малолетне раднике.

.....
Конструктивним односом са синдикатима, доприноси се спровођењу права радника из Колективног уговора, Социјалног програма и Закона о раду.
.....

Број запослених у репрезентативним синдикатима	2010.	2011.
Јединствена синдикална организација НИС а.д. (покрива блокове „Промет“, „Прерада“ и „Матица“)	5.886	5.111
Јединствена синдикална организација Нафтагас (покрива блокове „Истраживање и производња“ и „Сервиси“)	2.395	2.207
Укупно	8.281	7.318

ДИЈАЛОГ СА СИНДИКАТИМА

Као друштвено одговорна компанија, НИС подржава слободу удруживања и колективног преговарања, тако да су и кључни социјални партнери руководства репрезентативни синдикати запослених. Конструктивним односом са синдикатима, доприноси се спровођењу права радника из Колективног уговора, Социјалног програма и Закона о раду. Осим свакодневних консултација између менаџмента НИС-а и репрезентативних синдиката, комуникација подразумева и недељне и кварталне састанке у циљу представљања резултата пословања и унапређивања социјалног дијалога.

У НИС-у постоје два репрезентативна синдиката:

Посебно је значајно да споразуми са синдикатима покривају и питања заштите здравља и безбедности на раду, а сами синдикати активно учествују и у решавању питања везаних за личну заштитну опрему, механизме подношења жалби, право на одбијање опасног рада, дефинисање буџета за обуку заштите на раду, као и спровођење периодичних инспекција.

На дан 31.12.2011. године, 81% запослених у НИС-у чланови су репрезентативних синдиката, што указује на то да и поред смањења броја запослених, број чланова синдиката није значајно смањен.

КОЛЕКТИВНИ УГОВОР

Нови Колективни уговор НИС-а потписан је 9. маја 2011. године и резултат је преговора и договора између послодавца и репрезентативних синдиката.

Колективни уговор се примењује на све запослене раднике НИС-а у земљи и иностранству, и њиме су дефинисани сви бенефити за запослене с пуним радним временом.

Новине које су утврђене односе се на увођење грејд система за утврђивање висине зараде, мотивационог

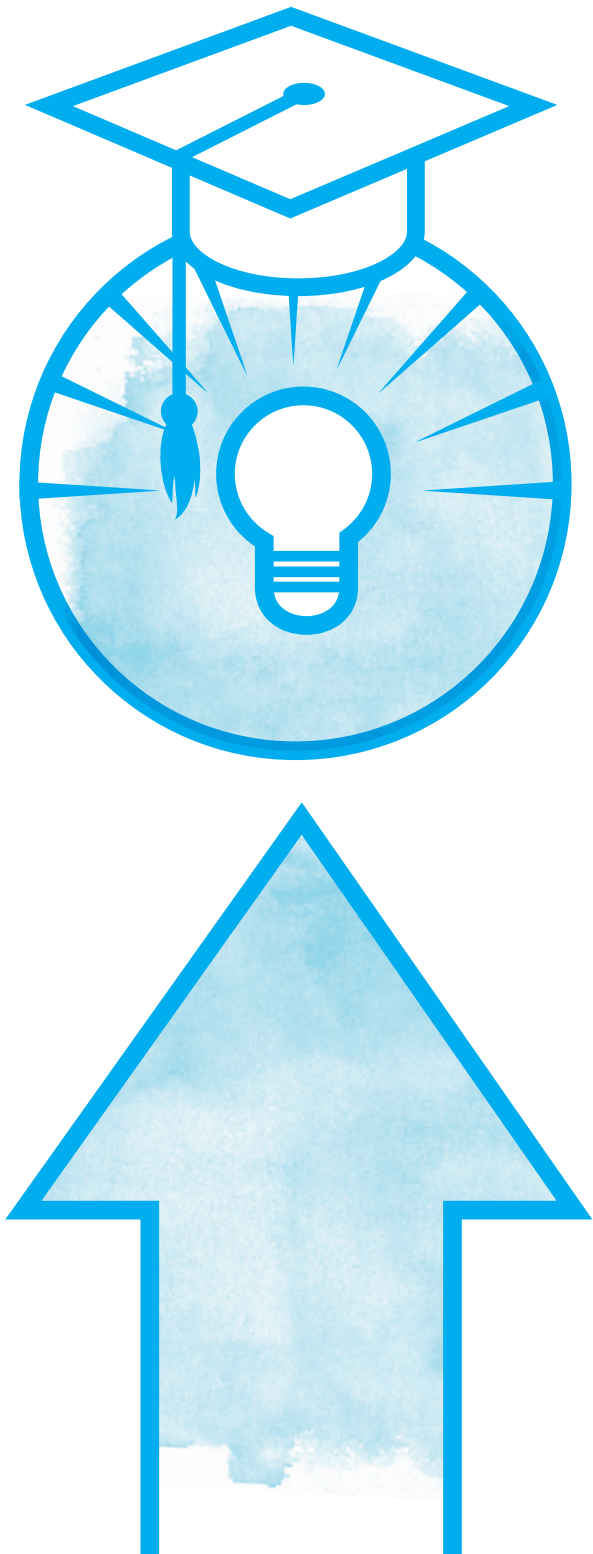
.....
Нови Колективни уговор НИС-а потписан је 9. маја 2011. године и резултат је преговора и договора између послодавца и репрезентативних синдиката.
.....

награђивања, дефинисање висине и услова за исплату годишњег бонуса запосленима, могућности коришћења годишњег одмора у више делова, а запосленима који раде на радним местима с посебним условима рада или на бенефицираним радним местима Компанија омогућава превентивни опоравак у трајању од 15 дана.

Закључењем новог Колективног уговора престао је да важи Колективни уговор из 2007. године.

АНГАЖОВАЊЕ КАДРОВА

Селекција кадрова је процес који је, заједно с променом менаџмента и власничке структуре Компаније, успостављен на потпуно новим концептуалним основама, са



циљем да буде у корелацији с новом мисијом и стратегијом НИС-а и да доприноси њиховом остваривању.

Посебна пажња посвећује се младим специјалистима који долазе у НИС, а један од кључних пројеката обезбеђивања младих квалитетних стручњака јесте пројекат сарадње са универзитетима.

Партнери НИС-а су универзитети у Београду и Новом Саду, с којима су закључени споразуми о стратешкој сарадњи.

Сарадња са универзитетима

Концепција сарадње са универзитетима подразумева партнерство с лидерима образовања у земљи. Партнери НИС-а су универзитети у Београду и Новом Саду, с којима су закључени споразуми о стратешкој сарадњи. Овакав вид сарадње представља значајан правац развоја Компаније, а конкретни резултати ове двосмерне сарадње у 2011. години приказани су кроз податке у табели:



Најважније активности и резултати у 2011. години	
<i>Професионални развој запослених НИС-а:</i>	
MBA студије	13 запослених НИС-а
HSE	48 запослених НИС-а
Техничка обука	25 запослених НИС-а
<i>Заједничко обављање научно-истраживачких студија за НИС</i>	Реализација научно-истраживачког пројекта на тему „Истраживање могућности за повећање енергетске ефикасности коришћењем енергетског потенцијала на примеру НИС-Нафтагас“
<i>Екстерна ревизија пројеката и елабората за потребе НИС-а</i>	
<i>Припрема младих стручњака у нафтној области</i>	
Стипендије	11 студената
Радна пракса у НИС-у	67 студената
Теренска настава	70 студената
Стручњаци НИС-а одржали су два предавања студентима и професорима на универзитету	
<i>Помоћ студентима који учествују на међународним такмичењима</i>	
Укупно издвојено 12,8 милиона динара за наведене активности	

ПОРЕД ИЗГРАДЊЕ
НОВИХ ПОСТРОЈЕЊА
И ТЕХНИЧКЕ ОПРЕМЕ,
НИС УЛАЖЕ ЗНАЧАЈНА
СРЕДСТВА И У РАЗВОЈ
КАДРОВА



Пројекат „Прва шанса“

Пројекат „Прва шанса“ који НИС организује у сарадњи с Националном службом за запошљавање пружа прилику младим, вредним и амбициозним дипломцима да своја теоријска знања повежу с праксом велике компаније и тиме прошире своја знања и искуства.

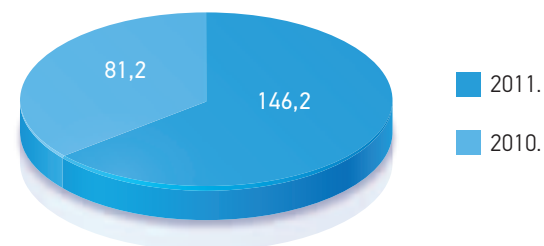
Професионални развој запослених

Активним улагањем у развој знања и вештина запослених, изградњом система квалитетне и континуиране обуке НИС ствара могућност да његови запослени добију неопходну обуку и стекну квалификације које одговарају европским и међународним стандардима у области производње, прераде и продаје нафте и нафтних деривата.

План тренинга и развоја запослених осмишљен је тако да одговара потребама пословних процеса Компаније. С тим у вези, организују се следеће врсте обука:

- Техничке обуке (стручне обуке из специфичних области пословања – руковање специфичном опремом и сл.),

Укупни трошкови обуке и развоја запослених
(у милионима динара)



- Нетехничке обуке намењене развоју менаџерских и лидерских вештина (меке вештине, семинари, конференције, симпозијуми),
- Страни језици (према потребама пословања),
- Законом обавезне обуке, лиценце и друго.

	МАТИЦА	ПРЕРАДА	ОФС	УПС	ПРОМЕТ	УКУПНО
Трошкови обуке и развоја (у милионима динара)	90,9	21,2	7,9	22,6	3,5	146,2
Укупан број тренинга	232	91	41	55	205	624
Укупан број полазника	1.777	708	282	861	3.722	7.350
Просечан број полазника по тренингу	7,66	7,78	6,88	15,65	18,16	11,78
Стручни испити (само блокови)	-	14	27	77	5	123
Лиценце (само блокови)	-	23	27	46	55	151

НИС је одувек имао традицију организовања великог броја интерних обука како би се усвојила нова знања и технологије, али и обучили ново-запослени, односно они који су интерно променили радно место. У току 2011. године интерне обуке су интензивирале у односу на претходне периоде.

Велика пажња посвећује се и развоју специфичних програма обуке за запослене, као што су „Кадровска резерва“, „Лидер 2013“, „Пројектни менаџер“, „Млади специјалисти“ и други. Сваки од ових програма намењен је развоју компетенција одређених група запослених, а заједнички циљ имају оспособљавање запослених за



учешће у испуњавању дугорочних амбициозних циљева Компаније.

Кадровска резерва представља групу запослених, потенцијалних кандидата за руководеће позиције у структури Компаније. Предност дугорочног улагања у сопствени стручни кадар, уместо дуготрајне потраге за кандидатима с тржишта рада, довео је до тога да се у НИС-у током 2010. године изрази Стандард за формирање и рад с кадровском резервом који је усвојен 2011. године.

Програм „**Лидер 2013**“ креиран је за запослене са најбољим лидерским потенцијалом, за оне који у континуитету остварују одличне резултате и део су Кадровске резерве. Главни циљ програма је развој наследника на позицијама топ-менаџмента Компаније.

Циљ „**Пројект менаџмента**“ јесте дефинисање професионалног радног места “Руководилац инвестиционог пројекта”, као и извршење расподеле нових инвестиционих пројеката за текућу годину.

„**Млади специјалисти**“ чине посебну групу млађе популације запослених који су пре доласка у НИС имали кратко радно искуство, односно придружили су се Компанији одмах по завршетку средње школе или факултета. За ове младе стручњаци Компанија је предвидела структурирани практични програм обуке уз рад у трајању од две године.

Пројекат „Нова шанса“

Као социјално одговорна компанија НИС је покренуо пројекат „Нова шанса“ који представља помоћ запосленима заинтересованим за учешће у социјалном „Програму 750“, али и свима онима који размишљају о развијању каријере изван Компаније. У Новом Саду и Београду, формирани су транзициони центри где запослени могу добити информације о начину остваривања законских права из области рада и социјалне заштите, могућностима за проналажење новог посла, слободним радним местима на тржишту рада, могућностима преквалификације, организовању додатних обука, или уколико желе да започну сопствени бизнис могу добити стручну помоћ у вези с могућностима инвестирања новца, упознавање с јавним позивима и програмима субвенционисања и самозапошљавања.

Осим тога, центар пружа социјалну подршку кроз индивидуални и групни рад (организује психолошке радионице на различите теме: антистрес програм, асертивност, емоције и сл.) и уз помоћ постојећих канала комуникације прати активности запослених који су напустили Компанију.

Центар ради сваког радног дана (8-16 часова), а контакт с надлежнима може се остварити путем телефона (021/4812087, 021/4812139, 021/4812097) или лично.

ЗАРАДА И МОТИВАЦИЈА У НИС-У

У циљу побољшања ефикасности рада Компаније, дефинисан је нови систем мотивације који обухвата сва радна места. На такав начин, НИС као одговорна компанија обезбеђује услове који ће допринети томе да постане један од најатрактивнијих послодаваца у региону.

У прилог томе говори и чињеница да је ниво зарада запослених у НИС-у на нивоу водећих компанија у Србији, што је гарантовано и Колективним уговором. У просеку, реч је о износу који је двоструко већи од просечне зараде на нивоу Републике Србије.

Просечна бруто зарада у децембру 2011. године

Република Србија*	61.116
НИС	115.439

* Податак преузет из Привредног саветника

Стручност, квалификација, сложеност посла, квантитет и квалитет рада јесу основни критеријуми за награђивање.

У циљу мотивације, у НИС-у се спроводи месечно оцењивање запослених, чији се резултати вреднују системом награђивања кроз варијабилни део зараде. Стручност, квалификација, сложеност посла, квантитет и квалитет рада јесу основни критеријуми за награђивање. Награђивање радника на основу њихових резултата важи за сва радна места. Правилником о исплати премија регулисане су кварталне и годишње премије запосленима, премије за посебна достигнућа и учешће у инвестиционим пројектима.

Поред материјалног, систем мотивације запослених у НИС-у обухвата и нематеријално награђивање, што је дефинисано интерним актима.

Оцењивање резултата рада

Оцењивање резултата рада свих запослених дефинисано је Колективним уговором НИС-а, а поступак оцењивања запослених спроводи се по систему кварталног



бонуса и оцењивања менаџмента кроз систем управљања помоћу циљева (УПЦ), који је преузет од Гаспром њефта.

Већ напоменуте новине које су утврђене Колективним уговором односе се и на увођење грејд система за утврђивање висине зараде. Главни циљ грејд система јесте усавршавање постојећег система плаћања рада, изградња јасних критеријума развоја у оквиру радног места и развоја запослених унутар Компаније, стварање јединственог система зарада за све нивое радних места. У таквом систему, висина зарада запосленог зависи искључиво од оцене његовог радног места (грејда), личне ефикасности (професионалне категорије) и додатних (специјалних) знања и вештина. Нови систем даје могућност запосленима у Компанији да утичу на ниво своје зараде кроз професионални развој и усавршавање.

Жеља менаџмента НИС-а је да кроз план мотивације и награђивања запослених постигне већу ефикасност и бољу организациону климу у којој ће мотивација запослених и лојалност НИС-у бити на високом нивоу.

Корпоративни спорт

Спорт је начин живота, а запослени НИС-а све више имају свест о томе. Присуство на многим такмичењима и освајање бројних награда говори у прилог томе. Нека од такмичења на којима су НИС-ови запослени тријумфовали јесу Спартакијада, Нафтијада, Олимпијада радника Војводине и многа друга. Освојене награде и интересовање запослених дају подстрек Компанији да даље улаже и помаже све иницијативе у овом сегменту.

ЧУВАРИ СОПСТВЕНЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Безбедност и здравље запослених, трећих лица која раде у НИС-у, као и посетилаца, јесу приоритет Компаније.

Кроз Политику управљања у области заштите животне средине (ЗЖС), индустријске безбедности (ИБ) и заштите на раду (ЗР), НИС посвећује пажњу питању безбедности и здравља на раду, као и смањењу броја несрећних случајева и повреда.

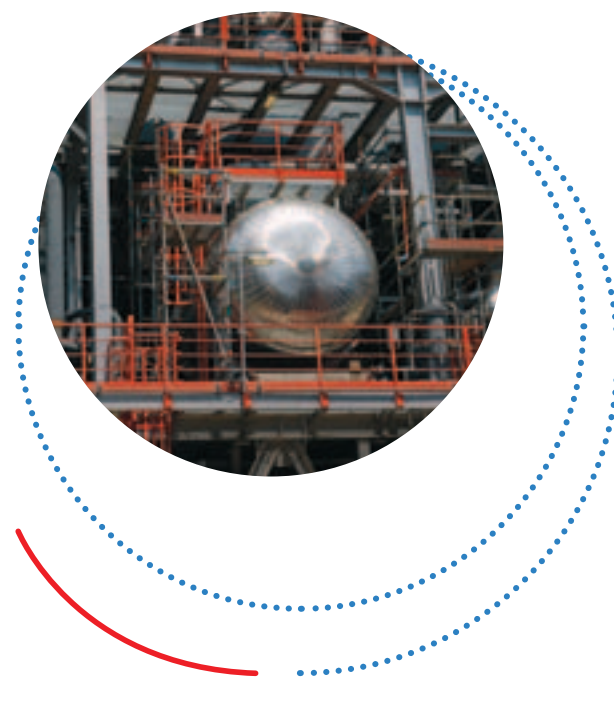
Посебна пажња посвећена је:

1. Безбедности и заштити здравља запослених, извођача радова, трећих лица, као и локалног становништва у регионима пословања
2. Заштити од пожара, експлозија и хаварија
3. Физичкој и техничкој безбедности запослених, радних места и доступности средстава личне заштите
4. Мониторингу и заштити од догађаја и процеса који имају потенцијални еколошки ризик.

Фундаментална правила

1. Не ометајте нити заобилазите мере безбедности и заштите животне средине, нити дозволите да то ради неко други, без обзира на хијерархиски ниво. Интервенишите увек када видите да неко ради небезбедно или еколошки неприхватљиво. Обавезно је поштовати сва правила и процедуре које се примењују у објектима и просторима у којима се борава, као и примењивати све захтеве система дозвола за сигуран и безбедан рад.

2. За обављање сваког радног задатка обавезно је поштовање правила о ношењу личних заштитних средстава.
3. Обавезно је придржавати се правила безбедности у саобраћају. Максимална дозвољена брзина унутар објекта је 10 км/ч.
4. У зонама опасности забрањена је употреба отвореног пламена и дозвољена је употреба искључиво електричних уређаја у Ех изведби.
5. Процедуре изоловања и закључавања различитих видова енергије се морају увек поштовати.
6. Унутар комплекса забрањено је пушење, осим на за то предвиђеним и посебно обележеним местима.
7. Забрањено је уношење оружја на локације Компаније.
8. Фотографисање, аудио и видео снимање је забрањено, осим уз посебно одобрење и процедуру.
9. Улаз, рад и боравак лица под утицајем алкохола и других средстава зависности није дозвољен.
10. Сви догађаји и акциденти, све ситуације и појаве које нису безбедне и еколошки прихватљиве, морају одмах бити пријављене.



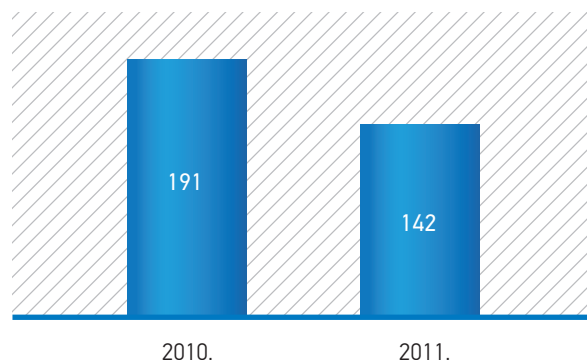
Смањење броја инцидената у 2011. години

Кључни задатак у сфери безбедности и здравља на раду јесте обезбеђивање услова за смањење броја инцидената и акцидената, укључујући и повреде на раду, у свим сегментима пословања. Због тога се у току 2011. године интензивирала анализа њихових узрока. Истраге догађаја показују да је највећим делом „људски фактор“ одговоран за њихов настанак. Из тих анализа догађаја произашле су и мере за побољшање које су допринеле смањењу броја свих инцидената (укључујући и повреде) у односу на њихов број у 2010. години.

У октобру 2011. године, остварен је вредан резултат: милион радних сати без повреде на раду на пословима модернизације рафинеријске прераде рафинерије у Панчеву, у оквиру пројекта МНС/ДНТ. Ово је остварено захваљујући поштовању свих мера индустријске безбедности, заштите на раду и здравља радника, али и добром координацијом свих активности између служби Блока „Прерада“ НИС-а и извођача радова.

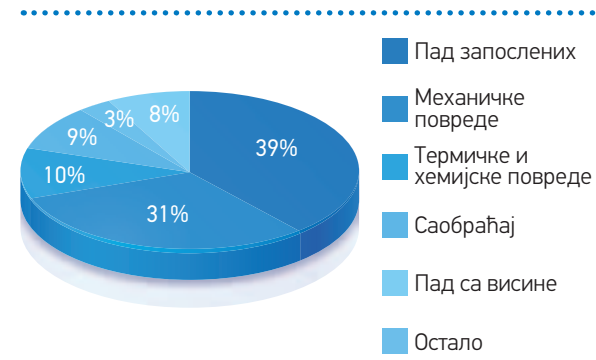
Током 2011. године, забележене су 142 повреде на раду, што је 25,65% мање у односу на број повреда које су се догодиле у 2010. години (191 повреда на раду), при чему је 125 повреда на раду захтевало одсуство с посла.

Број повреда



Милион радних сати без повреда на раду на пословима модернизације рафинеријске прераде рафинерије у Панчеву

Врста повреда



Током 2011. године, није било смртних случајева ни случајева инвалидности. И поред тога, знатан број повреда (39%) и даље је проузрокован падовима запослених (пад у равни, оклизнуће, саплитање или пропадање), што говори о томе да је потребно побољшати уређеност радних места, површина које служе за кретање људи, и радити на подизању свести запослених о последицама.

Повреде на раду	2011
Број повреда	142
Број повреда с боловањем	125
Број изгубљених дана	3.794
Стопа повреда (IR)	8,67
Стопа изгубљених дана (ODR)	2,65
Стопа одсуствовања с посла (LDR)	26,14

Дефиниције термина могу се наћи у Анексу 3

Приликом свих ових догађаја, обавља се разговор с радницима (СТОП-САТ), обавезно се воде истраге узрока догађаја где су прописиване корективне и превентивне мере како би се избегли слични случајеви у будућности. На основу истраге догађаја, креиране су Информације о догађајима (опис догађаја, узроци и превентивне мере) које се постављају на компанијски



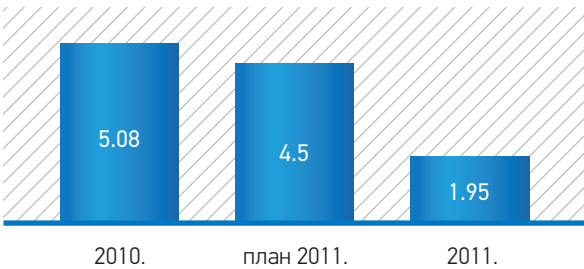
портал, као и на огласне табле у НИС-у, а служе и као наставни материјал.

Током 2011. године, дошло је до значајног смањења броја саобраћајних незгода у односу на 2010. годину, што је последица имплементирања стандарда Безбедна вожња транспортним средствима у друмском саобраћају. Стандардом су дефинисани основни захтеви везани за организацију вожње и њиме се обезбеђује повећање безбедности вожње. Увођењем GPS-а у теретна и путничка возила, умногоме је побољшана контрола брзине возила, што је довело до смањења броја прекршилаца, па самим тим и смањења ризика при пребрзој вожњи.

Коефицијент безбедности у саобраћају (*RAR-Road Accident Rate* – број саобраћајних несрећа у односу на милион пређених километара) такође показује тренд опадања у 2011. години у односу на 2010. годину, и то за 61,61%.

Током 2011. године у Компанији није било смртних случајева ни случајева инвалидности.

RAR



Рад одбора за безбедност и здравље на раду

У циљу унапређивања стања у области безбедности и здравља на раду, Колективним уговором НИС-а дефинисано је образовање одбора за безбедност и здравље на раду (ОБЗНР). Рад ових одбора дефинисан је правилницима о раду, а у 2011. години формирани су на нивоу следећих организационих целина:

1. ОБЗНР НИС
2. ОБЗНР Блок „Истраживање и производња”
3. ОБЗНР Блок „Прерада”
4. ОБЗНР Блок „Промет”

Сваки одбор за безбедност и здравље на раду броји пет чланова: три су представници запослених (синдикат), а два члана су представници послодавца.

Заједничким одборима за здравствена и безбедносна питања, у НИС-у је током 2011. године обухваћено изнад 80% укупног броја радне снаге.

Кроз рад одбора, синдикат и синдикалне организације активно учествују у сталном побољшавању услова рада запослених. У току 2011. године, синдикат се највише ангажавао на изради текста Колективног уговора. Након усвајања текста Колективног уговора, са чијим садржајем су упознати сви запослени, синдикат се ангажовао на изради Правилника о остваривању стечених права инвалида рада и професионално оболелих лица. Синдикати су покренули иницијативу за утврђивање нових бенефицираних радних места у Блоку „Прерада” и Блоку „Истраживање и производња”. Активности синдиката у области безбедности и здравља на раду одвијале су се и у следећим областима:

- услови рада запослених
- одлагање заштитне одеће у Блоку „Прерада”
- проблематика личних заштитних средстава
- израда Акта о процени ризика на радном месту и радној околини
- организација лекарских прегледа.

Осим дефинисаног рада одбора за безбедност и здравље на раду, у 2011. години је успостављена пракса редовних месечних тематских састанака највишег руководства НИС-а с генералним директором на челу и руководства Дирекције за индустријску и еколошку безбедност, заштиту на раду и здравље, који се одржавају на различитим локацијама у НИС-у. На састанцима се детаљно анализира стање безбедности и здравља на раду, заштите животне средине, као и заштите од пожара у претходном периоду. Закључци са састанака представљају конкретне мере и задатке чијим се спровођењем побољшава стање у овој области. Истом приликом, организују су и вежбе спремности запослених за реаговање у ванредним ситуацијама (пожари, еколошки инциденти итд.), у којима учествују и Ватрогасно-спасилачке јединице МУП-а Србије. Вежбе су показале висок ниво спремности запослених НИС-а, као и изузетну сарадњу и координацију са МУП-ом Србије.

Кроз рад одбора, синдикат и синдикалне организације активно учествују у сталном побољшавању услова рада запослених.

Обука запослених у области индустријске безбедности и заштите на раду

Сваки запослени НИС-а дужан је да прође уводну обуку за безбедност и здравље на раду и обавезну противпожарну обуку. Такође, потребно је да прође и одребене специјалистичке обуке, у зависности од радног места.

Поред својих запослених, Компанија води рачуна и о безбедности извођача радова и трећих лица ангажованих за потребе НИС-а. У уговорима са извођачима радова посебно су прописани ризици и опасности сваког конкретног посла, као и обавезе извођача пре, за време и након извршавања конкретног посла. Такође, анексима уговора о безбедности и здрављу на раду јасно су дефинисане обавезе и одговорности свих страна (извођача, подизвођача, запослених НИС-а) у погледу безбедности и здравља на раду, заштите животне средине и заштите од пожара.

Надлежне службе НИС-а контролишу прописно упознавање извођача и подизвођача с прописима, као и поштовање тих прописа.





ОСНОВНИ СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАНОВИ

Унапређивање система оцењивања и награђивања
запослених у НИС-у

Увођење евалуације обуке коју спроводи линијски
менаџер, као и систематско праћење тренинга и обука
у Компанији

Разрада, усаглашавање и усвајање Стандарда о
додели субвенција за стамбене кредите

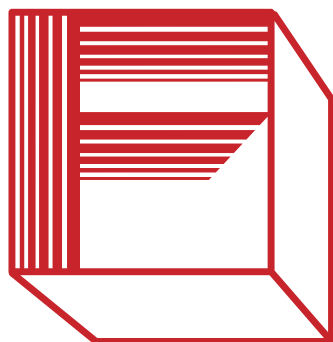
Подизање свести запослених и свих страна путем
интерних канала комуникације о питањима
безбедности и здравља на раду

Смањење броја повреда запослених

ОДГОВОРНО
ПРЕМА
ЗАЈЕДНИЦИ

Реализује се
5 програма
улагања у
заједницу

Филмски
фестивал ФЕСТ
посетило 100 000
људи



За програм
„Култура без
граница“
издвојено

32

милиона
динара

Подржани су
фестивал трубача у
Гучи, Београдска
филхармонија и џез
фестивал „Нишвил“

У истраживачкој
станици Петница
реализовано 102
програма за
више од
2000
полазника

За програм развоја
науке и младих талената
издвојено

14,9

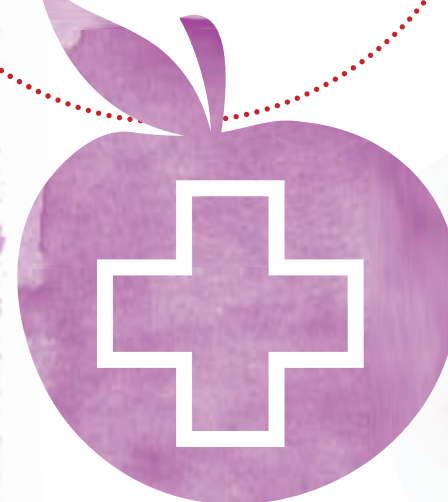
милиона
динара



За хуманитарне
пројекте издвојено

29,3

милиона динара



За пројекте
из програма „Сарадња ради развоја“ издвојено
113,3 милиона динара

Посебна пажња
посвећена деци

У Мини-баскет
лиги учествовало
7000 ученика из
12 градова
Србије



За програм
„Енергија спорта“
издвојено

86,3

милиона
динара

Укупна средства која је НИС уложио у програме локалних заједница износе

275,8
милиона динара

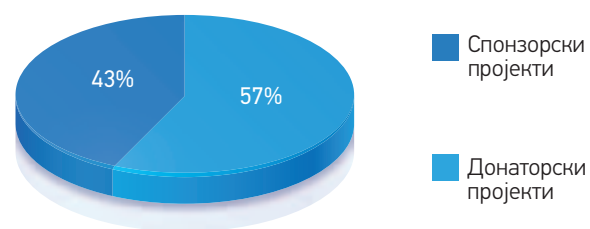


НИС учествује у промоцији друштвено важних пројеката, повезује привреду и друштво, подстиче солидарност и заједништво и ствара партнерске односе како би омогућио бољу будућност друштву и бољу заједницу.

Компанија не учествује у раду политичких партија, већ гради систем дијалога између представника пословне заједнице, државне власти и локалне самоуправе на основу разумног баланса интереса бизниса, државе и друштва.

У 2011. години, наставља се с подршком кроз раније дефинисане програме и уложено је 275,8 милиона динара у реализацију програма у локалној заједници.

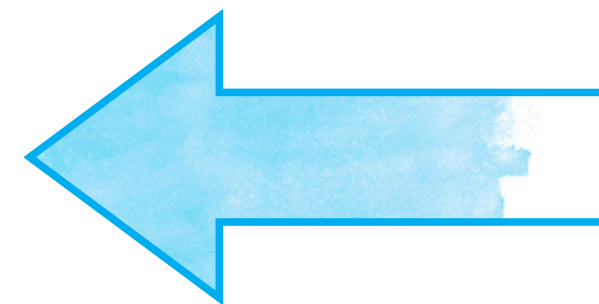
Учешће донаторских и спонзорских пројеката у укупном буџету



У 2011. години, наставља се с подршком која се реализује путем раније дефинисаних програма и уложено је

275,8

милиона динара у реализацију програма у локалним заједницама.



Пет програма улагања у заједницу



У сваком од ових сегмената, избор је промоција врхунских вредности, развој потенцијала, активности које воде општем напретку. Дефинисање буџета, планирање, избор, реализација и контрола програма у надлежности су Комисије за спонзорства и донације.

„НИС Филантропија“

Основни циљ је да се запослени укључе у хуманитарне акције у којима би се помоћ пружала угроженим групама становништва. У првој акцији ове врсте, која је одржана крајем 2011. године, под називом „Покажимо да умемо да бринемо“, запослени НИС-а су сакупљали хуманитарну помоћ (одећу, обућу, средства за хигијену и слично). Помоћ је уручена Центру за социјални рад и Сигурној кући у Новом Саду, као и Прихваталишту за децу у Београду. Оваквим акцијама подстиче се солидарност, емпатија и хуманизам. Будући да је акција имала изузетан одзив, у плану је да постане редован пројекат који ће се реализовати квартално.

Енергија спорта

Програм „Енергија спорта“ усмерен је на подршку професионалном и дечјем спорту, као и промоцији здравог начина живота. Главни пројекти у 2011. години реализовани су с дечјом Мини баскет лигом, Бициклистичким савезом Србије, Кошаркашким клубом Партизан, тениском Дејвис куп репрезентацијом, Одбојкашким клубом



Војводина, актуелним вицешампионом Европе у брдским тркама Душаном Борковићем.

НИС поклања посебну пажњу правилном развоју младих генерација, откривању и промоцији талената и дечјем спорту. У 2011. години, у такмичењима већ традиционалне Мини баскет лиге намењене деци и омладини, а коју организује Кошаркашки савез Србије, учествовало је преко 7.000 ученика из више од 200 клубова и школа. Уз подршку Компаније, организовано је и „Кобајаги европско првенство“ испред пословне зграде НИС-а на Новом Београду. Том приликом, мале таленте бодрили су и кошаркаши КК Партизан.

Спајајући своју бригу за најмлађе и промоцију идеја о здравом и сигурном животу, НИС је, као генерални спонзор, учествовао и у пројекту „Бициклизам у школама – Школске лиге Србије“. Заједно са Бициклическим савезом Србије, помогао је да се ученици основних школа

НИС поклања посебну пажњу правилном развоју младих генерација, откривању и промоцији талената и дечјем спорту.



у Србији едукују о овом корисном и лепом спорту, али и о безбедности у саобраћају. Интересовање је било велико, те је у акцији укупно учествовало преко 2.000 деце из 20 градова Србије.

У 2011. години, Компанија је издвојила 86,3 милиона динара за спонзорске пројекте из домена спорта.

Култура без граница

У склопу програма „Култура без граница“ НИС подржава културне институције и фестивале од локалног, националног и међународног значаја, као и пројекте руско-српске сарадње.

НИС је годинама пријатељ и спонзор традиционалних манифестација попут „Стеријиног позорја“, „Змајевих дечјих игара“ и „Радости Европе“ (значајних дечјих манифестација у региону), затим Фестивала трубе у Гучи, „Нишвил“ цез фестивала, највећег филмског фестивала у југоисточној Европи – ФЕЕСТ-а, као и Фонда Београдске филхармоније.

„Стеријино позорје“ је најзначајнији фестивал српске драме и позоришта, с традицијом дугом 56 година. Поштујући ту традицију и подржавајући нове позоришне идеје које доноси, НИС је омогућио бољу организацију



Већ три године, НИС је партнер ФЕЕСТ-а, а само у 2011. години, подршка Компаније омогућила је да буде приказано преко 70 филмова, а фестивал посети преко 100.000 људи.

Позорја, а сваке године, неколико представа одигра се на позоришној сцени НИС-а у Пословном центру Нови Сад, чиме Компанија посредно постаје и активни учесник у реализацији фестивала.

Из године у годину, НИС је с поносом и уз „Змајеве дечје игре“, где помаже да се деци презентује квалитетан и креативан програм. За своју верност и труд, Компанија већ неколико година заредом добија плакету „Великог змаја“ – пријатеља Игара.

Већ три године, НИС је партнер ФЕЕСТ-а, а само у 2011. години, подршка Компаније омогућила је да буде приказано преко 70 филмова, а фестивал посети преко 100.000 људи.

У 2011. години, Београдска филхармонија је, уз подршку НИС-а, одржала 33 концерта, а кроз програм децентрализације уметности, забележени су и наступи оркестра у Новом Саду и Смедереву и гудачког квартета у Геронто-



лошком центру у Суботици и у музичкој школи у Гњилану. Организоване су и групне посете ученика из Србије, БиХ и с Косова и Метохије концертима Филхармоније у Београду, а том приликом, НИС је младим посетиоцима уручио поклоне у виду школске опреме.

У реализацију програма „Култура без граница“ у 2011. години уложено је 32 милиона динара.

Развој науке и младих талената

Циљ програма „Развој науке и младих талената“ јесте подршка научно-истраживачким активностима, као и развоју научног потенцијала и талентованих ђака и студената.

Од посебног значаја је сарадња са Истраживачком станицом Петница, која деценијама окупља најталентованије младе истраживаче. Подршка НИС-а утицала је у великој мери да се и у 2011. години успешно спроведу редовне активности у Петници, тако да је укупно реализовано 102 програма (у виду семинара, кампова, летњих школа) са преко 2.000 полазника, међу којима су ученици, студенти и наставници, као и Конференција истраживачких радова „Корак у науку“.

У Панчеву је реализован програм „Школске еко групе“ у којем је учествовало 15 основних и средњих школа.

Програм је подразумевао акцију испитивања загађености ваздуха мобилном опремом која је школама дата на коришћење, организацију семинара за наставнике, као и упознавање учесника с радом еколошких школских секција у региону.

Од посебног значаја је сарадња са Истраживачком станицом Петница.

Донаторство НИС-а у великој мери обезбеђује континуирано функционисање система образовних програма намењених младима из свих делова Србије и отварање нових програма за средњошколце и студенте.

У 2011. години, у оквиру програма „Развој науке и талената“ донирано је 14,9 милиона динара.

Хуманитарни пројекти

Хуманитарни пројекти су један од праваца који подразумева помоћ и подршку угроженим категоријама становништва.

Током 2011. године, посебна пажња посвећена је деци. Тако је и помоћ уручена Дому за децу у Звечанској, Удружењу родитеља деце оболеле од рака (НУРДОР), Удружењу „Похвала руци“ за радионицу и изложбу слика деце с посебним потребама, Удружењу „Пер.Арт“ за извођење представе деце оболеле од Дауновог синдрома, Спенс-у за хуманитарни концерт за децу оболелу од Бетанове болести, општини Кладово за изградњу „Дечјег града“, Фонду Б92 за акцију „Битка за бебе“, ауто-мото клубу „Харли Дејвидсон“ за хуманитарни концерт и помоћ Косову и Метохији, хуманитарној организацији „Наша Србија“ за честитке пријатељства и акцију за децу Косова и друго.

На иницијативу НИС-а, а уз помоћ ауто-мото клуба „Харли Дејвидсон“, у септембру 2011. године, током полуфинала Дејвис купа, двадесеторо деце из најугроженијих српских енклава с Косова и Метохије били су гости Београда. НИС, као добар домаћин, учинио је гостовање у Београду атрактивним и занимљивим. Наиме, организован је сусрет деце с тенисерима, члановима Дејвис куп репрезентације, а том приликом уручени су поклони и организован је мини-тениски меч између њих.

Пре свега због велике радости деце, овакав тип акције реализован је и пред новогодишње празнике. У сарадњи с хуманитарном организацијом „Наша Србија“, организован је тродневни боравак стотину деце с Косова и

Метохије у Београду. Деца су имала прилику да упознају знаменитости града, културни живот, а организован је и посебан програм на клизалишту на Тргу Николе Пашића, где су им, уз концерт београдске дечје филхармоније, уручени новогодишњи пакетићи.

Укупна средства донирана кроз хуманитарне пројекте у 2011. години износе 29,3 милиона динара.

Сарадња ради развоја

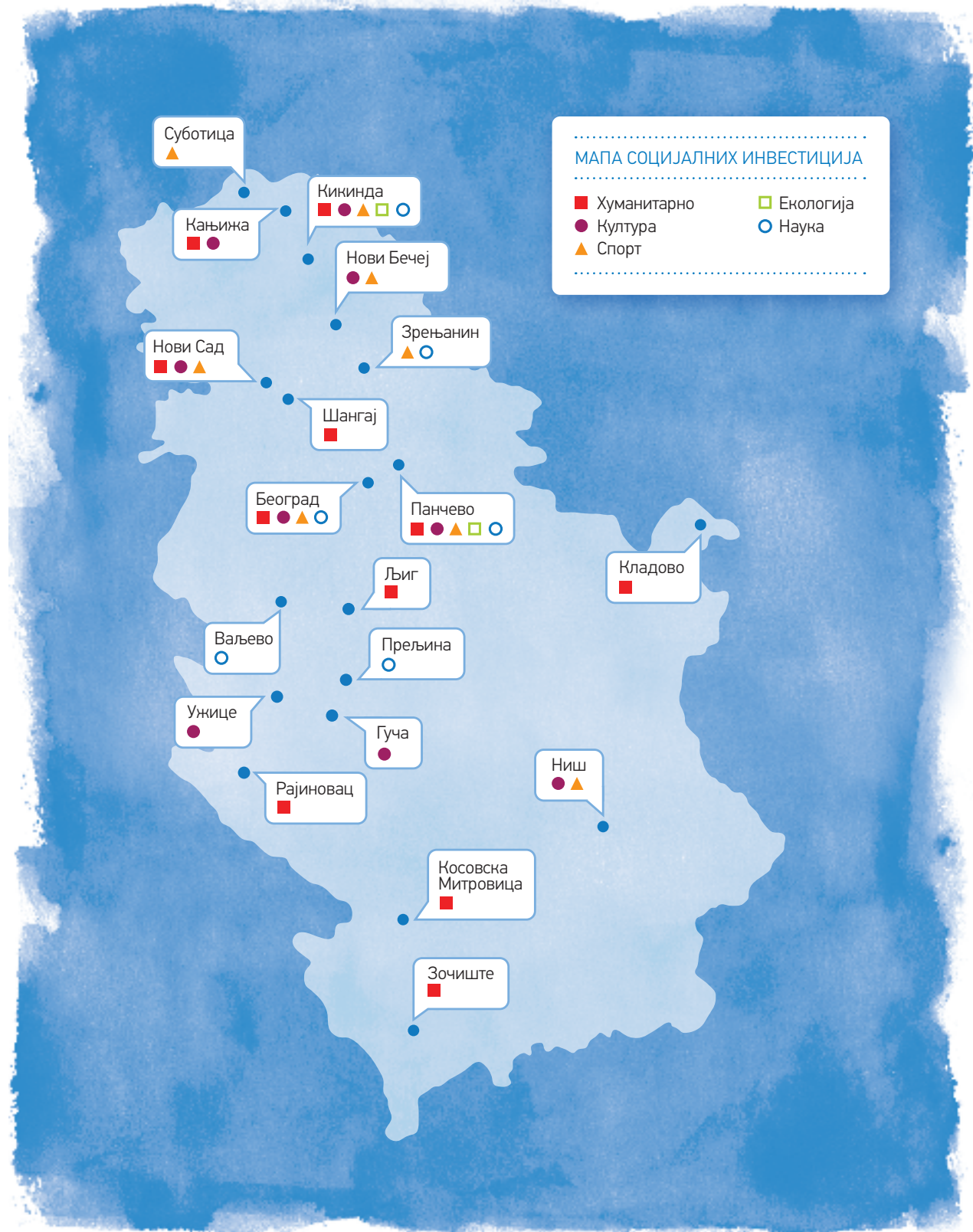
Програм „Сарадња ради развоја“ спроводи се од 2009. године, а циљ је учвршћивање партнерства с регионима и локалним заједницама у којима Компанија послује, повезивање бизниса и друштва, одговарање на потребе становништва и општи друштвени развој.

НИС је у 2011. години потписао споразум о стратешкој сарадњи са Аутономном Покрајином Војводине, који покрива активности у области екологије, економског развоја, побољшања инвестиционе климе и решавања социјалних проблема локалних заједница. У оквиру тог споразума, потписани су посебни социјално-економски споразуми са општинама и градовима у Војводини: Новим Садом, Панчевом, Кикиндо, Зрењанином, Кањижом и Новим Бечејем.

У 2011. години потписани су споразуми и с градовима Београд и Ниш.

Кроз споразуме, локална заједница сама дефинише приоритетне пројекте који доприносе општем развоју, а који се, потом, реализују уз подршку НИС-а. На тај начин, у Панчеву је реконструисана градска библиотека (вредност три милиона динара) чиме је побољшана доступност градске библиотеке за све категорије корисника, створена је могућност да особе са отежаним кретањем користе простор и услуге свих одељења библиотеке, уграђено је осам клима-уређаја, лифт за лица с посебним потребама, чиме је повећан и број корисника. Издвојена су средства и за функционисање Сигурне куће у Панчеву (вредност 1,5 милиона динара), а која су намењена изградњи и опремању куће намештајем, електричним уређајима и свим другим стварима које омогућавају рад овог објекта. Осим тога, озелењавањем и уређењем паркова и вртова у Панчеву према решењима пејзажних архитеката (вредност 1,9 милиона динара), оплемењене су и срећене јавне површине у блоковским насељима, приобаљу Тамиша и у МЗ Војловица.

На територији Новог Сада реализован је пројекат изградње кошаркашког терена у насељу Детелинара (вредност девет милиона динара). Кошаркашки терен изграђен је на територији на којој је у последње две године забележен пораст малолетничке деликвенције и наркоманије. Изградња терена је покушај да се деца, али и остали, усмере на здравом начину живота и спорту,





посебно због чињенице да је ово једини спортски терен у овом делу града.

На територији Зрењанина реализован је пројекат сти-пендирања младих талената (вредност пет милиона динара) из области природних и друштвених наука, музичког и ликовног стваралаштва, затим ђака са одличним успехом од другог до четвртог разреда средње школе (13 ученика) и најбољих студената од друге до завршне године факултета (126 студената), као и студената на мастер и докторским студијама (56 дипломаца). Техничкој школи у Зрењанину донирана је заштитна опрема (вредност 1,1 милион динара), а све у циљу унапређивања наставе.

На територији општине Кикинда пружена је помоћ Центру за социјални рад Кикинда (укупна вредност 3,1 милион динара), и то путем пакета хигијене (обезбеђени

пакети за 420 социјално угрожених породица с територија Кикинда, Иђош, Сајана, Мокрин, Башаид, Бачка Топола, Руско село, Козараца и Наковња), ручноноша (обезбеђен превоз ручкова и ланч пакета за најугроженије грађане који живе у селима општине Кикинда), огрева (обезбеђено по два кубна метра дрва за 120 социјално угрожених породица) и куповине ИТ опреме за унапређивање услова рада Центра. Осим тога, по пројекту Еколошког фонда Општине Кикинда (укупна вредност три милиона динара), постављена је пумпа за напајање хидрантне мреже за Дом ученика „Никола Војводић“, извршена је санација земљишта на којем се одржавало европско првенство у ваздухопловству, обезбеђена је опрема за мерење имисије Заводу за јавно здравље. На територији ове општине реализован је и пројекат снижавања нивоа подземних вода у

месној заједници Мокрин (вредност 1,5 милиона динара).

Током августа и септембра, на територији општине Кањижа пружена је помоћ старим и оболелим лицима (вредност 1,6 милиона динара), испоруком више од 20 топлих оброка. Ангазоване су две медицинске сестре и један лекар који су по потреби обилазили ова лица и пружали адекватну помоћ. На територији ове општине, поред других пројеката, реализован је и пројекат санације и реновирања римокатоличке цркве у Трешњевцу (800.000 динара), и то спољна поправка цркве, замена стакала и почетак унутрашњих радова.

Геолошко-металуршкој школи у Београду донирана је рачунарска опрема.

Осим пројеката у општинама и градовима с којима НИС сарађује у оквиру овог програма, помоћ се пружа и

манастирима на Косову и Метохији. Манастиру Свети Врачи пружена је помоћ за обнављање и ревитализацију манастирског комплекса (један милион динара), а манастиру Дубоки поток за обнављање манастирске цркве, малог конака и порте манастира (два милиона динара).

У плану за 2012. годину јесте увођење измењеног принципа расподеле новчаних средстава у оквиру „Сарадње ради развоја“: 50 одсто самостално расподељује општина/град, а преосталих 50 одсто биће намењено пројектима изабраним путем јавног конкурса. Тако ће удружења, хуманитарне и невладине организације, млади таленти и остали заинтересовани моћи самостално да конкуришу за подршку НИС-а.

Укупна средства донирана кроз програм „Сарадња ради развоја“ износе 113,3 милиона динара.



ОСНОВНИ СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАНОВИ

Увођење нове методе одабира спонзорских и донаторских пројеката у оквиру сарадње с локалним самоуправама у 2012. години, ради ефикасније помоћи локалним заједницама у којима Компанија послује и даљег развоја дијалога с њима, а путем јавних конкурса

Унапређивање добротворних програма и организовање најмање четири акције са укључивањем запослених током 2012. године

Проширивање активности и реализација најмање једног заједничког пројекта с хуманитарним организацијама током 2012. године

ЗАШТИТА
ЗДРАВЉА
И ЖИВОТНЕ
СРЕДИНЕ

ТОКОМ ГОДИНЕ,
ИЗВРШЕНЕ СУ
ИНСПЕКЦИЈЕ НА
189 ЛОКАЦИЈА

Емисија
прашких
материја у
Рафинерији
нафте Панчево
смањена је за
више од

3
пута

УКУПНА
УЛАГАЊА У
ИНВЕСТИЦИОНИ
ПРОГРАМ У 2011.
ГОДИНИ ИЗНОСЕ

2,41

МИЛИЈАРДУ
ДИНАРА, ШТО ЈЕ
41% ВИШЕ У
ОДНОСУ НА
УЛАГАЊА У
ПРЕТХОДНОЈ
ГОДИНИ

БРОЈ ЕКОЛОШКИХ
АКЦИДЕНАТА
СМАЊЕН ЗА
24%

Извршена
санација 43
чисте примарне
исплачне
јаме

ОБИМ
ИСПУШТЕНИХ
ОТПАДНИХ ВОДА У
2011. ГОДИНИ
СМАЊЕН ЗА
960
ХИЉАДА КУБНИХ
МЕТРА

Обим искоришћене воде у
2011. години смањен је за

2,47
милиона кубних
метара

НАЈЧЕШЋИ
УЗРОК ЕКОЛОШКИХ АКЦИДЕНАТА У
2011. ГОДИНИ ЈЕСУ ПЕРФОРАЦИЈЕ
ЦЕВОВОДА ЗА ТРАНСПОРТ НАФТЕ

НА
10

БЕНЗИНСКИХ
СТАНИЦА
УГРАЂЕНА НОВА
ОПРЕМА КОЈА
ЋЕ ОМОГУЋИТИ
СМАЊЕЊЕ
НЕГАТИВНИХ
УТИЦАЈА НА
ЖИВОТНУ
СРЕДИНУ



Стратешко опредељење НИС-а је пословање усклађено с принципима одрживог развоја кроз минимизацију негативних утицаја Компаније на животну средину и здравље људи, као и кроз стално унапређивање и ефикасно управљање системом заштите животне средине, индустријском безбедношћу и безбедношћу и здрављем на раду.

Компанија је 2010. године усвојила Политику заштите животне средине (ЗЖС), индустријске безбедности (ИБ) и безбедности и здравља на раду (БЗР), на основу које су током 2011. године реализоване бројне активности. Настављено је нормативно-методолошко уређење области ИБ, БЗР и ЗЖС, израђено је 68 нормативних докумената, стандарда, упутстава, и на нивоу Компаније и на нивоу блокова. Почело се с праксом надзорних посета по објектима НИС-а, извршен је преглед 189 локација са циљем подизања нивоа уређености у области заштите животне средине, индустријске безбедности и безбедности и здравља на раду, непосредне контроле примене мера, као и подршке увођењу највиших стандарда у овој области.

У НИС-у су планирана и утрошена знатна финансијска средства за реализацију еколошких пројеката усмерених на модернизацију опреме, изградњу нових постројења, ремедијацији и рекултивацији загађених локалитета (историјско загађење), мониторингу стања животне средине и др.

У току 2011. године, уведен је стандард OHSAS 18001 у Блоку „Истраживање и производња” чиме су створени услови за додатно побољшање стања безбедности и здравља на раду.

АКЦИОНИ ПЛАНОВИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У 2011. години, на основу еколошке ревизије коју је 2010. године спровела компанија *D'Appolonia S.P.A.*, израђени су Акциони планови за унапређивање стања животне средине за 10 НИС-ових објеката. Акционим плановима дефинисане су техничко-технолошке мере у складу с најбољом светском праксом, а оне ће се применити како би се негативан утицај делатности Компаније на животну средину свео на минимум. Такође, дефинисана су финансијска средства која ће НИС инвестирати како би се ове мере реализовале у предвиђеним роковима.

Акционим плановима посебно су дефинисане мере које ће допринети заштити ваздуха, воде и земљишта, унапредити систем управљања отпадом, повећати енергетску ефикасност. Поред значајних инвестиционо-технолошких активности, предвиђене су и активности уређивања места привременог складиштења отпада, замена и ремонт потрајалих резервоара и цевовода, реконструкција канализационог система, дијагностика и замена застареле опреме и унапређивање система мониторинга стања животне средине на осталим објектима НИС-а.

За обављање радова ангажују се водеће иностране и домаће компаније, а акциони планови усвајају се кроз поступак усаглашавања с Министарством животне средине, рударства и просторног планирања Републике Србије.

Најзначајнији еколошки пројекти у 2011. години

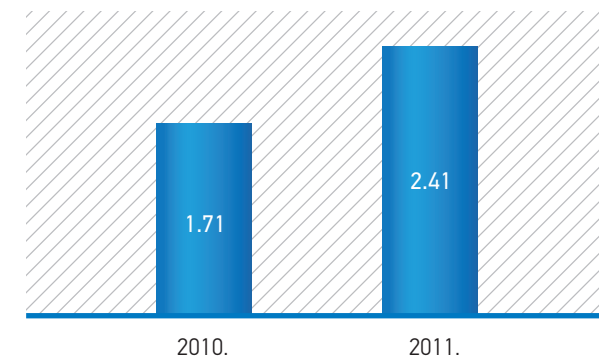
Током 2011. године настављено је са издвајањем знатних финансијских средстава за реализацију пројеката из области заштите животне средине. Поред пројеката с директним еколошким ефектом, дефинисан је и инвестициони програм за период од 2009. до 2014. године, који обухвата и инфраструктурне пројекте са значајним еколошким ефектом (пројекти замене цевовода, канализационог система, модернизација постројења, бакље), реконструкцију

Захваљујући спроведеној модернизацији опреме и постројења и увођењу нових технологија поузданијег рада, завршени пројекти у 2011. години омогућили су и смањење негативних утицаја на животну средину.

и модернизацију бензинских станица, пројекте енергетске ефикасности и смањења ризика.

Укупна улагања у Инвестициони програм у 2011. години износе 2,41 милијарду динара, што је 41% више у односу на улагања реализована у претходној години, која су износила 1,71 милијарду динара.

Укупна улагања у Инвестициони програм (у милијардама динара)



Захваљујући спроведеној модернизацији опреме и постројења и увођењу нових технологија поузданијег рада, завршени пројекти у 2011. години омогућили су и смањење негативних утицаја на животну средину.

Еколошки пројекти у 2011 години:

Заштита ваздуха

- завршена реконструкција железничког пунилишта у Рафинерији нафте Панчево, што има директан утицај на смањење емисије лакоиспарљивих угљоводоника у атмосферу приликом претовара деривата, као и на елиминисање могућности загађења подземних вода и земљишта
- завршена реконструкција постројења флуидног каталитичког крекинга (FCC) у Рафинерији нафте Панчево; уградњом новог, четвртог степена филтрације, смањује се емисија прашкастих материја у атмосферу, обезбеђују се услови за његов трогодишњи рад без застоја и побољшава се процес регенерације катализатора
- у оквиру Рафинерије нафте Панчево изграђено је постројење за прераду истрошене сумпорне киселине (SARU), које врши потпуну прераду истрошене сумпорне киселине у концентровану сумпорну киселину, чиме се смањује емисија SO₂ у атмосферу



Заштита вода

- завршена прва фаза реконструкције зауљене канализације и постројења за пречишћавање отпадних вода у Рафинерији нафте Нови Сад, чиме је спречено изливање нафте и њених деривата у земљиште и побољшан квалитет отпадних вода
- завршена уградња сепаратора за зауљене воде на девет реконструисаних бензинских станица, у циљу спречавања загађења подземних вода и земљишта зауљеним, отпадним водама

Заштита земљишта

- стручњаци НИС-а у сарадњи са екстерним извођачем реализовали су пилот-пројекат биоремедијације земљишта на пољу „Турија“, чији резултат је спречавање даљег загађења земљишта и подземних вода и рекултивација земљишта које може да се врати првобитној намени
- завршена уградња резервоара с дуплим плаштом на девет реконструисаних бензинских станица у функцији заштите животне средине и потпуног спречавања могућности цурења деривата нафте који су ускладиштени у њима
- уградња сепаратора на десет бензинских станица

- набавка две цистерне за чишћење резервоарског простора на бензинским станицама

Управљање отпадом

- започет пројекат за прераду зауљене земље и нафтног муља на нивоу Компаније.

ЕМИСИЈЕ ЗАГАЂУЈУЋИХ МАТЕРИЈА

У НИС-у су емисије загађујућих материја у ваздух у највећој мери везане за рад процесних постројења и сагоревање у процесним пећима у рафинеријама у Панчеву и Новом Саду, и највише зависе од врсте и квалитета коришћеног горива за ложење. Вишеструка је предност коришћења природног гаса, али тренутно не постоје објективни услови за прелазак на природни гас, јер капацитети постојећег гасовода нису довољни.

Ова чињеница не оспорава напредак који је постигнут реализованим пројектима усмереним ка заштити животне средине.

Поред већ предузетих мера за смањење емисије загађујућих материја, активности су усмерене и на реализацији пројекта за смањење емисије азотних оксида (NO₂) у

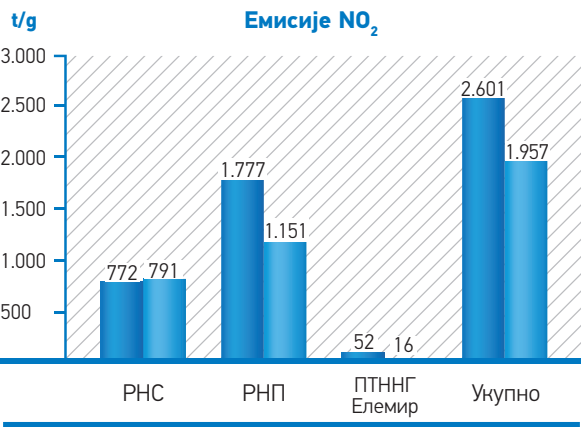
димним гасовима у рафинеријама. То ће се постићи имплементацијом система за производњу и сагоревање водомазутне емулзије. Осим тога, отварањем новог постројења за третман отпадног гаса Клаус, у оквиру изградње постојења МНС/DHT у Рафинерији нафте Панчево, планира се смањење емисије водоник-сулфида (H₂S). Отварањем новог постројења повећаће се проценат конверзије водоник-сулфида са садашњих 95%, на постојећем Кла-

ус постројењу, на 99,9% на новом постројењу. Осим тога, гасови с постојећег Клаус постројења слаће се на ново постројење, тако да ће конверзија са овог постојења бити 99.9%. До изградње новог Клаус постројења, у Рафинерији нафте Панчево реализују се мере везане за уградњу нове регулационе опреме и додатну аутоматизацију постојећег постројења (прва фаза), као неопходног услова за интеграцију у ново постројење (друга фаза).

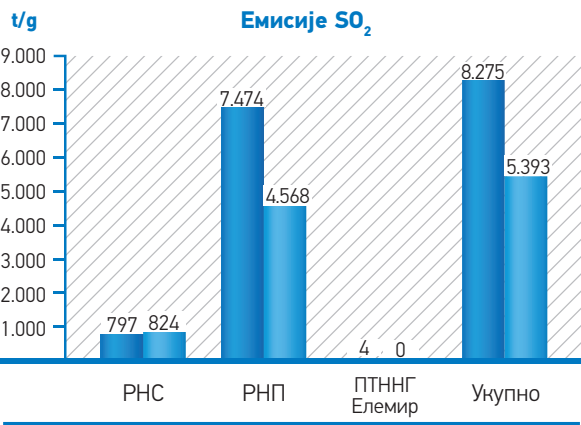
Количине емисија загађујућих материја	2010.	2011.
Емисија SO ₂ (т)	8.274	5.392
Емисија NO ₂ (т)	2.601	1.957
Емисија прашкастих материја (т)	664	186

Приказ емисија загађујућих материја за постројења НИС која подлежу издавању интегрисане дозволе (Рафинерија нафте Нови Сад, Рафинерија нафте Панчево, Погон за припрему и транспорт нафте и гаса, Елемир)

■ 2010. ■ 2011.



У 2011. години, настављен је тренд смањења емисија загађујућих материја у ваздух у односу на 2010. годину. Тренд смањења приметан је, пре свега, у Рафинерији нафте Панчево, што је последица коришћења лож-уља с мањим садржајем сумпора, пуштања у рад реконструисаног постројења флуидног каталитичког крекинга (FCC), као и значајног удела нискосумпорне нафте у преради, на нивоу од 40%, а све у циљу смањења емисије сумпорних једињења из постројења Рафинерије нафте Панчево и смањења удела сумпора у производима, нарочито мазуту. Додатно смањење садржаја сумпора и у дериватима нафте очекује се након изградње и пуштања у рад постројења МНС/DHT крајем 2012. године.



ГОРИВО ЕВРОПСКОГ КВАЛИТЕТА

НИС је у 2010. години прекинуо производњу етилизованог (оловног) бензина. На тржишту Србије појавио се моторни бензин домаће производње који у потпуности испуњава еколошке норме Европске уније. У 2011. години повећан је обим производње овог горива. Производи се искључиво еколошки чисто гориво, неетилизовани (безоловни) бензин класе Евро премијум. Ова врста горива производи се у свим европским земљама.

Поређењем параметара квалитета код нових генерација бензина и дизел горива, уочавају се ниже граничне вредности примеса, што указује на смањење штетних последица по животну средину.

Моторни бензини	Моторни бензин МБ	Безоловни моторни бензин	Евро безоловни моторни бензин
Садржај олова (max)	400 mg/l	13 mg/l	5 mg/l
Садржај сумпора (max)	1.000 mg/kg	650 mg/l	10 mg/l
Дизел гориво	Еко 350 дизел	Еко 50 дизел	Евро дизел Ф
Садржај полицикличних ароматизованих угљоводоника (max)	11% (м/м)	11% (м/м)	11% (м/м)
Садржај сумпора (max)	350 mg/kg	50 mg/kg	10 mg/kg

Модернизација производних погона омогућиће да се потпуно пређе на производњу еколошки чистих горива, као и на производњу већих количина горива чији је квалитет у складу с нормама Европске уније. Уједно, то је и један од главних услова да НИС заузме стратешки битну позицију лидера на регионалном тржишту горива, да следи захтеве тржишта и даје значајан допринос заштити животне средине.

ОТПАД

На основу Стратегије управљања отпадом за период од 2010. до 2019. године, коју је донела Влада Србије (Сл. гл.РС бр.29/2010), као и законске регулативе за област управљања отпадом, установљен је Стандард Друштва – Управљање отпадом у НИС-у. Стандардом су дефинисани поступци управљања опасним и неопасним отпадом, обавеза вођења евиденције о количинама отпада на дневном нивоу и израда годишњих извештаја о отпаду. Начин поступања са отпадом у директној је вези са законским прописима и могућностима сваког организационог дела у реализацији решавања генерисаног отпада.

Опасан отпад јесте отпад који по свом пореклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима, укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био упакован или јесте упакован.

Неопасан отпад јесте отпад који нема карактеристике опасног отпада.

Укупна количина створеног отпада (опасног и неопасног) утврђује се и пријављује Агенцији за заштиту животне средине. Складиштење отпада врши се на месту настајања отпада, а изузетак представљају објекти Блок „Промет“, бензинске станице и стоваришта, одакле се прикупљени отпад одвози до најближег, организованог места за привремено одлагање отпада. Прикупљен отпад се предаје овлашћеним екстерним фирмама, које имају дозволу надлежног органа за управљање отпадом, на даље збрињавање (складиштење, третман, извоз).

Циљ Компаније је да у наредном периоду активности усмери на превенцији стварања отпада и његовој редукцији, односно ка његовом трајном збрињавању.

КОРИШЋЕЊЕ ВОДЕНИХ РЕСУРСА

Свежа вода за снабдевање свих делова НИС-а користи се из речног водозавхвата, градског водовода и подземних вода. Захваћена вода у НИС-у првенствено се користи за нормалан и несметан рад производних и технолошких процесних постројења, за производњу водене паре, за системе противпожарне заштите, за расхладне системе и за санитарне потребе.

Тренд смањења укупних количина захваћених вода из речних водозавхвата, градског водовода и подземних вода (бунари), започет у 2010. години, настављен је и у 2011. години.

Током 2011. године, значајно смањење губитака остварено је реализацијом пројекта санације цевовода, и то посебно цевовода који транспортује воду од водозавхвата до

У НИС-у се највећи део захваћене воде користи из речног водозавхвата, а коришћење воде не угрожава потенцијал реке Дунав.



Преглед количина укупно захваћене воде у НИС-у	2010.	2011.
Речни водозахват (m3)	4.830.131	3.327.366
Градски водовод (m3)	1.315.776	482.545
Подземна вода (m3)*	274.653	138.112
Укупно захваћене воде у (m3)	6.420.560	3.948.023

*вода захваћена из бунара који се налазе на објектима НИС-а користи се као технолошка вода за санитарне потребе, за потребе заштите од пожара и сл.
НАПОМЕНА: Методологије одређивања количине захваћене воде у НИС-у јесу следеће: за речни водозахват користи се мерач протока у Рафинерији нафте Панчево и процена на основу капацитета и времена рада пумпе у Рафинерији нафте Нови Сад, а за градски водовод користи се мерач протока и у Рафинерији нафте Панчево и у Рафинерији нафте Нови Сад.

постројења за хемијску припрему воде у Рафинерији нафте Панчево. Потрошња воде се свакодневно прати, и оне сирове из водозахвата, и оне санитарне из градског водовода. Свака аномалија у потрошњи одмах се детектује и приступа се отклањању узрока. Због ремонта у Рафинерији нафте Панчево у 2011. години, смањена је производња, што је додатно утицало на смањење количине захваћене воде. Количине захваћене и потрошене воде редуковане су на сличан начин и у Рафинерији нафте Нови Сад.
У НИС-у се највећи део захваћене воде користи из речног водозахвата, а коришћење воде не угрожава потенцијал реке Дунав.

У наредном периоду, Компанија планира мере и реализоваће пројекте који ће допринети даљем смањењу потрошње воде из свих извора.

ТРЕТМАН ОТПАДНИХ ВОДА

Током 2010. и 2011. године, у циљу заштите животне средине, у НИС-у су реализовани бројни пројекти у циљу смањења негативног утицаја отпадних вода.
Тако су у Рафинерији нафте Панчево покренуте активности на пројекту изградње затвореног система дренаира-

ња у производњи и затвореног система узимања узорака у производњи.
У Рафинерији нафте Нови Сад завршена је прва фаза реконструкције зауљене канализације, чиме се, првенствено, спречавају даља загађења земљишта и подземних вода, а значајно утиче и на ефикасност рада постројења за третман отпадних вода и квалитет отпадне воде.
Током 2011. године, на 10 бензинских станица Блока „Промет” завршена је уградња сепаратора за пречишћавање зауљених отпадних вода. Крајњи ефекти који

се очекују од ових активности јесу прерађене отпадне воде без присуства угљоводоничне фазе и чврстих честица које се испуштају у реципијенте. Уградња сепаратора и набавка два камиона цистерне за чишћење резервоарског простора обезбеђују редовно, сигурно и несметано сакупљање и транспорт зауљеног талога у циљу заштите животне средине.
Реализацијом поменутих пројеката, тренд смањења количине испуштених отпадних вода, започет током 2010. године, настављен је и у 2011. години.

Преглед испуштених количина отпадних вода (у m³)	2010.	2011.
Реципијент (m³)	627.747	218.417
Екстерна прерада (m³)	1.729.756	1.374.531
Градска канализација (m³)	1.023.912	826.522
Укупно испуштене воде у (m³)	3.381.415	2.419.470

НАПОМЕНА: Као методологија одређивања количине отпуштене воде у Рафинерији нафте Панчево користи се мерач протока, у Рафинерији нафте Нови Сад процена на основу капацитета и времена рада пумпе (због принципа материјалности, напомена унета само за највеће кориснике).

Због специфичности делатности у НИС-у, приликом производње нафте из бушотина добија се одређена врста воде, односно флуид – мешавина воде и нафте. На објектима за производњу врши се раздвајање флуида на воду и нафту, затим се та вода припрема и утискује у бушотине где за то постоје системи за утискивање. Слојна вода је све време у затвореном систему и користи се искључиво у ове сврхе. На тај начин је, током 2011. године, за утискивање у бушотине искоришћено 2.928.511 м3 слојне воде.

Систем отпадних вода чине зауљене и атмосферске воде.

Зауљене воде у Рафинерији нафте Панчево преко система уљне канализације долазе у АПИ сепаратор на примарну обраду. Тако примарно обрађена вода шаље се цевоводом у ХИП Петрохемију на даљу обраду биофилтерима. По завршеној обради, воде се испуштају у канал ХИП-а, познат као Азотарин канал – реципијент река Дунав (друга класа вода).

Атмосферске воде скупљају се с травнатих површина и преко система атмосферске канализације бистрин/таложник (таложник чврстих честица) испуштају се у канал отпадних вода Азотаре – ХИП канал, а затим у реципијент реку Дунав.

ПИЈ – пре и после санације.



САНАЦИЈА ЗАГАЂЕНОГ ЗЕМЉИШТА И ПОДЗЕМНИХ ВОДА

У НИС-у су настављене активности везане за санацију (ремедијацију) загађеног земљишта, насталог услед делатности у области производње, прераде и промета нафте и нафтних деривата. У процесу бушења настају велике количине набушеног материјала и отпадне исплаке који се одлажу у примарне исплачне јаме. Таква места подлежу санацији и враћању земљишта првобитној намени.

На локацијама рафинерија у Панчеву и Новом Саду и бензинској станици Обреновац град, први пут у региону реализована су геоелектрична истраживања (геоелектрично скенирање) у циљу дефинисања положаја загађења подземних вода. Метода геоелектричног скенирања потпуно је недеструктивна и неинвазивна, јефтинија је од истражног бушења и омогућава израду 2Д модела електричних отпорности за различите геолошке средине (2D ground resistivity model).

У Блоку „Истраживање и производња“ настављена је реализација Пројекта санирања историјског загађења земљишта. Током 2011. године, извршена је санација 43 чисте (незауљене) примарне исплачне јаме и реализован је пилот-пројекат за санацију једне зауљене примарне исплачне јаме, методом биоремедијације на нафтном пољу „Турција“.



Санација и ремедијација загађеног земљишта извршене су и у Рафинерији нафте Панчево. За послове овог типа, НИС је ангажовао домаћу овлашћену компанију која је до краја 2011. године методом биоремедијације обрадила 708,8 т3 зауљене земље у кругу Рафинерије у Панчеву.

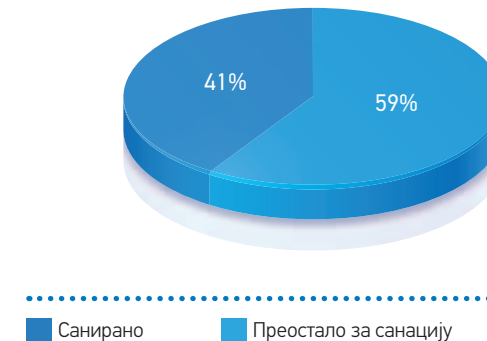
НИС и у наредном периоду наставља са активностима везаним за ремедијацију загађеног земљишта, али и са активностима на унапређивању своје делатности, све у циљу спречавања негативног утицаја на животну средину.

ЕКОЛОШКИ АКЦИДЕНТИ

У области индустријске безбедности, један од циљева Компаније је постепено смањивање хаварија, повреда на раду и професионалних обољења.

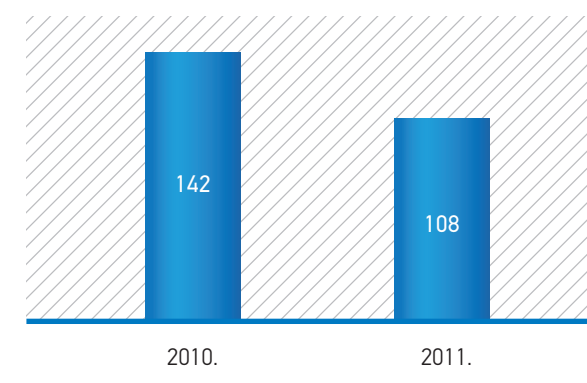
Корпоративне норме и стандарди и њихово поштовање утицали су на смањење броја еколошких акцидентата у 2011. години. Број еколошких акцидентата у 2011. години смањен је за 24% у односу на 2010. годину, уз напомену да је у већини случајева реч о мањим догађајима који подразумевају изливање материја из нафтовода, процеса манипулације, и који су углавном узроковани техничким проблемима и стањем опреме, али чије се последице одмах санирају.

Санација примарних исплачних јам током 2011. године у НИС-у



У области индустријске безбедности, један од циљева Компаније је постепено смањивање хаварија, повреда на раду и професионалних обољења.

Број еколошких акцидентата



Према тежини последица, еколошки акциденти у НИС-у деле се на тешке, средње и мале. Подела је извршена према тежини догађаја, а критеријуми за класификацију детаљно су разрађени у Класификатору догађаја НИС-а.

Тежина догађаја	Број еколошких акцидената	%
Тешак	0	0
Средњи	1	1
Мали	107	99
Укупно:	108	100

Број и врсте еколошких акцидената у организационим деловима НИС-а		
Еколошки акциденти		Укупно
изливање нафте или нафтних деривата	у воду	7
	у земљу	81
изливање отпадних вода (индустријских или фекалних)	у воду	
	у земљу	4
изливање хемикалија (у оквиру тех.посла)	у воду	
	у земљу	1
изливање осталих материја ван тех.процеса (хемикалије, рабљена уља и сл.)	у воду	
	у земљу	4
емисије гаса	у ваздух	11
Укупно		108

У 2011. години, забележен је свега један средњи догађај у мају, када је на почетку утакања горива у танк барже дошло до пуцања заптивача и расипања 1.000 литара ди-зел горива унутар заштитне бране на Дунаву. Последице акцидента у потпуности су саниране.

Количина изливане материје у 2011. години	
Организациони део	Изливане материје (m³)
Блок „Прерада“ – Рафинерија нафте Панчево	23,57
Блок „Прерада“ – Рафинерија нафте Нови Сад	0,30
Блок „Промет“	1,02
Блок „Истраживање и производња“	45,52
Укупно	70,41

Важно је напоменути да сва изливања у Блоку „Прерада” и Блоку „Промет”, иако се региструју као изливања у земљиште, јесу изливања која се дешавају на бетонске површине, усмеравају се ка канализацији за зауљене воде и врши се њихово прикупљање како би се спречило директно загађење земљишта.

Најчешћи узрок еколошких акцидената у 2011. години јесу перфорације цевовода за транспорт нафте. Укупан број перфорација цевовода смањен је за 40% у односу на 2010. годину, што је последица реализације Програма за смањење броја перфорација. На основу дијагностикованог стања, замењени су цевоводи код којих је процењени ризик од перфорације био највећи. Формирана је јединствена база података о цевоводима, која садржи оцену стања цевовода.

У 2011. години, укупна пријављена количина изливених материја износи 70,41 м³, и то углавном нафте и нафтних деривата.

ИСТРАЖИВАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ

Током 2011. године, настављене су активности базе-ране на истраживању и коришћењу обновљивих извора енергије. Имајући ово у виду, генерални директор је донео одлуку о изменама и допунама организационе структуре НИС-а, формиран је нови организациони део Компаније – Блок „Енергетика”.

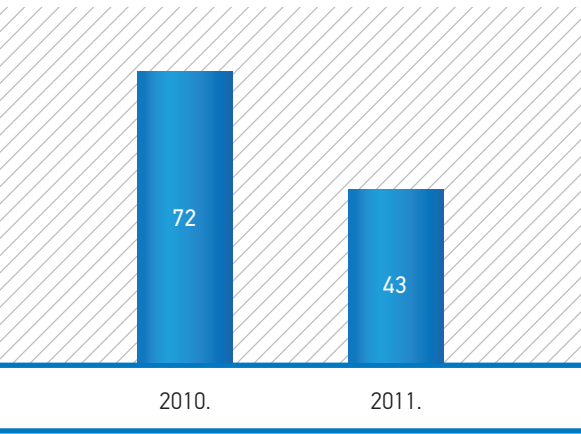
Блок „Енергетика” формиран је у складу са стратегијом развоја компаније која препознаје неколико кључних активности: позиционирање НИС-а као енергетске компаније у Србији и региону, повећање коришћења обновљивих извора енергије (биомасе, енергије сунца, ветра и геотермалне енергије) и производњу енергије (когенера-

ција гаса и производња електричне енергије реализацијом пројекта изградње термоелектране).

НИС и Влада Војводине потписали су у новембру 2011. године Меморандум о сарадњи у области геотермалне енергије. Заједничка делатност НИС-а и Владе Војводине имала би за циљ сагледавање примене и развоја ове врсте обновљиве енергије, равномерно регионално ширење и унапређивање локалних потенцијала, обезбеђивање услова за приступ европским фондовима, производњу топлотне енергије, стимулацију пољопривредне производње, спортског и рекреативног бањског туризма.

Развој алтернативних извора енергије представља једну од кључних области стратегије НИС-а и уклапа се у глобалну тенденцију на очувању животне средине и одрживог развоја.

Укупан број перфорација





ПРОЈЕКТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У НИС-У

SARU

Изградња постројења за прераду истрошене сумпорне киселине (SARU)

- Безотпадна технологија дозвољава потпуну прераду истрошене сумпорне киселине у концентровану сумпорну киселину
- Повећава безбедност животне средине на рачун смањења емисије SO₂ у атмосферу применом савремене технологије



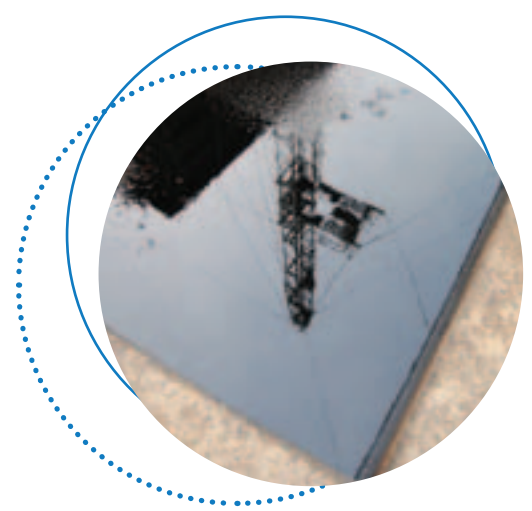
РЕКОНСТРУКЦИЈА ПРИСТАНИШТА

- Реконструкција резервоара: фиксирани кров, пливајућа мембрана и дупла облога резервоара за испарљиве нафтне деривате
- Инсталација блока рекулперације гасовите фракције (VRU)
- Спречавање загађења ваздуха приликом претовара деривата
- Елиминисање могућности загађења подземних вода и водотока



РЕКОНСТРУКЦИЈА И ОПТИМИЗАЦИЈА ПОСТРОЈЕЊА ЗА ТРЕТМАН ОТПАДНИХ ВОДА

- Поправка физичких оштећења на опреми, замена дотрајале опреме и модернизација система управљања
- Побољшање квалитета отпадних вода
- Смањење могућности загађења подземних вода и водотока



САНАЦИЈА И РЕКОНСТРУКЦИЈА СИСТЕМА ЗАУЉЕНЕ КАНАЛИЗАЦИЈЕ

- Постојећим системом технолошке канализације дужине око 13 км, све зауљене воде доводе се до постројења за третман отпадних вода, где се пречишћавају пре пуштања у реципијент (градски колектор)
- Смањење и потпуно уклањање могућности загађења подземних вода и водотока



РЕКОНСТРУКЦИЈА И МОДЕРНИЗАЦИЈА БЕНЗИНСКИХ СТАНИЦА

- Изградња бензинских станица по најсавременијим светским стандардима
- Уградња сепаратора за пречишћавање зауљених отпадних вода
- Уградња резервоара с двоструким плаштом
- Енергетски ефикасни објекти
- Смањење буке
- Адекватна заштита подземних вода и земљишта



ПРОЈЕКАТ МОДЕРНИЗАЦИЈЕ РАФИНЕРИЈЕ НАФТЕ ПАНЧЕВО (МНС/DHT)

- Смањење емисије штетних материја у атмосферу
- Позитиван ефекат на еколошку ситуацију у читавој Србији кроз смањење емисија сумповорих оксида у атмосферу
- Достижање ЕУ стандарда 2009+, за производњу бензина и дизел горива са смањеним садржајем сумпора
- Енергетска оптимизација процеса прераде нафте



ОСНОВНИ СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАНОВИ

Систематско усмеравање свих производних активности и процеса на смањење негативног утицаја на животну средину, а све у складу с начелима одрживог развоја

Превенција стварања отпада и редукција, односно смањење коришћења природних ресурса и смањење количина и/или опасних карактеристика насталог отпада

Замена дотрајалих цевовода у дужини од 20 км у циљу спречавања загађења земљишта до 2015. године

Прелазак рада постројења Рафинерије нафте Панчево са течних на гасовита горива до 2018. године и смањење емисија у ваздух за 70%

АНЕКС 1

ПРИМЕНА ПРИНЦИПА ИЗВЕШТАВАЊА О ОДРЖИВОМ РАЗВОЈУ

Припрема извештаја о одрживом развоју, који ће бити од користи за све заинтересоване стране, захтева поштовање одређених правила. У изради овог извештаја, НИС прати те принципе како би се обезбедио квалитет извештаја према стандардима *GRI*. Извештај је верификовала независна ревизорска кућа *KPMG d.o.o.* Београд, у Србији, која је проверила усаглашеност Извештаја са смерницама *GRI*, као и тачност информација наведених у Извештају. Процењени ниво који испуњава Извештај о одрживом развоју НИС-а за 2011. годину према *GRI* методологији јесте Б+.

Материјалност

У припреми овог извештаја, НИС користи принципе материјалности који су дефинисани стандардима, политикама и програмима који се односе на њене друштвене, економске и еколошке активности, а које је Компанија усвојила као кључне за своје пословање; теме које су обухваћене у извештајима о одрживом развоју других међународних нафтних и гасних компанија, као и теме које су значајне за заинтересоване стране.

Укљученост

Структура заинтересованих страна НИС-а, процедуре које су коришћене да се идентификују и да им се приступи описани су у поглављу „Дијалог са заинтересованим странама“.

Компанија поздравља повратне информације о садржају и квалитету овог извештаја и узео је их у обзир у припреми наредних. Контакт информације и начин на који се могу послати повратне информације дате су на крају Извештаја.

Одрживост

У припреми овог извештаја, представљени су подаци или описане активности на националном нивоу, као и средњорочни планови за сваки сегмент одрживог развоја. Планови су представљени на крају сваког поглавља и представљају тежњу Компаније на пословању које је у складу са одрживим развојем. Компанија намерава да настави са проширењем опсега извештавања кроз додатну стандардизацију постојећих процедура за прикупљање информација и података.

Потпуност

Извештајем су обухваћене теме које су идентификоване проценом свих аспеката одрживости. Организационе целине које су укључене у Извештај изабране су на основу њихове повезаности с темама. Извештај пружа информације и податке закључно са 31. децембром 2011. године, а када је могуће и упоредне податке из претходне године. Финансијски и економски показатељи преузети су из консолидованог финансијског извештаја (видети Годишњи извештај НИС).

Равнотежа

НИС настоји да пружи информације о свим темама које су обухваћене представљеним *GRI* индикаторима, а које су значајне за све заинтересоване стране. Теме су приказане и кроз достигнућа и остварене резултате, као и кроз проблематичне тренутке и потешкоће с којима се Компанија сусреће. На тај начин, пружа се могућност давања и позитивне и негативне оцене.

Упоредивост

Применом *GRI* стандарда и приказом одређених индикатора у Анексу 2, дата је могућност корисницима Извештаја да лоцирају различите показатеље предложене овим смерницама и на тај начин изврше поређење Извештаја са извештајима других компанија. У упоредивим периодима коришћене су исте методе мерења и процене, а ако се одступи од њих, биће јасно дефинисан разлог због чега је до тога дошло. Будући да се већина индикатора у овом извештају први пут приказује, није могуће извршити потпуно поређење с прошлогодишњим извештајем о одрживом развоју НИС-а.

Тачност

НИС је настојао да обезбеди адекватне квалитативне и квантитативне податке, с највећим могућим степеном тач-

ности. Извори и методологија прикупљања података наведени су у Извештају, а финансијски и економски подаци могу се наћи и у Годишњем извештају о пословању НИС-а за 2011. годину.

Благовременост

Процес припреме извештаја и његово презентовање пружа могућност заинтересованим странама за благовремено доношење одлука у вези с Компанијом и њеним пословањем.

Јасноћа

Текст извештаја о одрживом развоју прилагођен је свим заинтересованим странама и где год је то било могуће коришћен је разумљив и јасан језик писања. Због специфичности делатности НИС-а, поједини термини и скраћенице који су коришћени објашњени су у Анексу 3.

Поузданост

Према принципима извештавања, које је Компанија прихватила, независно оцењивање је важан инструмент обезбеђивања информација и поузданости података. С тим у вези, независну ревизију и верификацију овог извештаја спровела је ревизорска кућа *KPMG d.o.o.* Београд.

АНЕКС 2

Профил	Опис	Статус	Страница
1.1	Изјава највишег доносиоца одлука организације.	●	ИОР стр. 4-7
1.2	Опис кључних утицаја, ризика и могућности.	●	ГИ стр. 56-57
2. Организациони профил			
2.1	Назив организације.	●	ИОР стр.12; ГИ стр. 24
2.2	Примарни брендови, производи и/или услуге.	●	ГИ стр. 30
2.3	Оперативна структура организације, укључујући главна одељења, радне компаније, зависне компаније и заједничке компаније.	●	ГИ стр. 28-48; 90-98
2.4	Локација седишта организације.	●	ИОР стр. 12; ГИ стр. 24
2.5	Број земаља у којим организација послује и имена земаља с великим пословањем или земаља које су посебно релевантне за питања одрживости која се покривају у извештају.	●	ИОР стр. 13
2.6	Природа власништва и правни облик.	●	ИОР стр. 43; ГИ стр.82-86
2.7	Тржишта која се опслужују (укључујући географска рашчлањивања, секторе који се опслужују и врсте клијената/корисника).	●	ИОР стр. 13
2.8	Делокруг организације која извештава.	●	ИОР стр. 12; ГИ стр. 60, 103
2.9	Значајне промене у току периода извештавања у вези са величином, структуром или власништвом.	●	ИОР стр. 43; ГИ стр. 82-86
2.10	Награде примљене у периоду извештавања.	●	ИОР стр. 22

Профил	Опис	Статус	Страница
3. Параметри извештаја			
3.1	Период извештавања (нпр., фискална/календарска година) за достављене информације.	●	ИОР стр. 2
3.2	Датум најскоријег претходног извештаја (ако постоји).	●	ИОР стр. 2
3.3	Циклус извештавања (годишњи, двогодишњи, итд.)	●	ИОР стр. 2
3.4	Контакт за питања у вези с извештајем или његовим садржајем.	●	ИОР стр. 120
3.5	Поступак за дефинисање садржаја извештаја.	●	ИОР стр. 106-107
3.6	Граница извештаја (нпр., земље, одељења, зависне компаније, закупљени објекти, заједничке компаније (joint venture), испоручиоци). Видети GRI Гранични протокол за даље упутство.	●	ИОР стр. 106-107
3.7	Навести сва посебна ограничења о делокругу или граници извештаја (видети принцип комплетности за објашњење делокруга).	●	ИОР стр. 106-107
3.8	Основа за извештавање о заједничким компанијама (joint ventures), зависним компанијама, закупљеним објектима, аутсорсинг операцијама и другим субјектима који могу значајно утицати на могућност поређења од периода до периода и/или између организација.	●	ИОР стр. 106-107
3.9	Технике мерења података и основе на којима су рађени прорачуни, укључујући полазне податке и технике на основу којих су вршене процене које се тичу компилације индикатора и других информација у извештају. Објаснити сваку одлуку уколико се не примени GRI Протокол индикатора или се значајније одступи од њега.	●	ИОР стр. 106-107
3.10	Објаснити ефекат сваког поновног навођења информација које су пружене у ранијим извештајима, и разлоге за такво поновно навођење (нпр., спајања/аквизиције, промена базних година /периода, природа пословања, методе мерења).	●	ИОР стр. 106-107
3.11	Значајне промене од претходних периода извештавања у делокругу, граници или методама мерења примењеним у извештају.	●	ИОР стр. 106-107
3.12	GRI index	●	ИОР стр. 109-116
3.13	Политика и садашња пракса у погледу проналажења екстерних осигурања за извештај.	●	ИОР стр. 118-119
4. Управљање, посвећености и преузета обавеза			
4.1	Структура управљања организације, укључујући комисије под највишим управним телом које је одговорно за специфичне задатке, као што су одређивање стратегије или организациони надзор.	●	ИОР стр. 18-21; ГИ стр. 32-48
4.2	Назначити да ли је председавајући највишег управног тела такође један директор.	●	ИОР стр. 20-21; ГИ стр. 35
4.3	За организације које имају јединствену структуру управе, навести број и пол чланова највишег управног тела који су независни и/или неизвршни чланови	●	ГИ стр. 35
4.4	Механизам за акционаре и запослене за пружање препорука или смернице највишем управном телу.	●	ИОР стр. 23-27

Профил	Опис	Статус	Страница
4.5	Повезаност између накнаде за чланове највишег управног тела, више руководиоце и руководиоце (укључујући поступке за одлазак), и перформансе организације (укључујући социјалну и еколошку перформансу).		ГИ стр. 34; ККУ стр. 11-12
4.6	Поступци који се примењују за највише управно тело како би се осигурало од сукоба интереса.		ККУ стр. 15
4.7	Поступци за утврђивање састава, квалификација и стручности чланова највишег управног тела и његових одбора, укључујући сва разматрања пола и других индикатора различитости.		ККУ стр. 2-14
4.8	Интерно развијене изјаве о мисији или вредностима, кодексима понашања и принципима релевантним за економску, еколошку и социјалну перформансу и статус њихове имплементације.		ИОР стр. 16-17
4.9	Процедуре највишег управног тела за надзор идентификације и управљања економском, еколошком и социјалном перформансом организације, укључујући релевантне ризике и могућности и подржавање међународних договорених стандарда, кодекса понашања и принципа или усаглашеност с њима.		ККУ стр.12-14
4.10	Поступци за оцену сопствене перформансе највишег управног тела, нарочито у вези са економском, еколошком и социјалном перформансом.		ИОР стр. 18-21; ГИ стр. 32-48
4.11	Управљање ризицима		ГИ стр. 56-57
4.12	Екстерно израђене економске, еколошке и социјалне повеље, принципи или друге иницијативе на које се организација обавезује или које подржава.		ИОР стр. 21-22
4.13	Чланства у удружењима (као што су индустријска удружења) и/или националним/међународним организацијама које се боре за своје интересе у којим организација: * има позиције у управним телима; * учествује у пројектима или одборима; * обезбеђује материјална средства мимо уобичајених чланарина; или * посматра чланство као стратешко.		ИОР стр. 21-22
4.14 _{COMM}	Списак група носилаца интереса које је ангажовала организација.		ИОР стр. 23
4.15	Основа за идентификацију и избор носилаца интереса са којима се треба ангажовати.		ИОР стр. 105-107
4.16	Приступи за ангажовање носилаца интереса, укључујући учесталост ангажовања по врсти и по групи носилаца интереса.		ИОР стр. 23-27
4.17 _{COMM}	Кључне теме и забринутости које су се појавиле кроз ангажовање носиоца интереса, и како је организација реаговала на те кључне теме и забринутости кроз своје извештавање.		ИОР стр. 27
СТАНДАРДНА САОПШТАВАЊА ДЕО II: Саопштавања о приступу руководства (DMAs)			
Економски			
DMA EC	Саопштавање о приступу руководства EC		
Аспекти	Економска перформанса		ИОР стр. 34-37
Економска перформанса			
EC1 _{COMM}	Директна економска вредност створена и дистрибуирана, укључујући приходе, оперативне трошкове, надокнаде запосленим, донације и остала улагања у заједницу, нераспоређена зарада, и плаћања даваоцима капитала и владама.		ИОР стр. 35

Профил	Опис	Статус	Страница
EC2 _{COMM}	Финансијске последице и остали ризици и могућности активности организације услед климатских промена.		
EC3	Покриће дефинисаних обавеза плана бенефита организације.		
EC4	Значајна финансијска помоћ примљена од владе.		
Присутност на тржишту			
EC6 _{COMM}	Политике, праксе, као и однос трошкова за локалне добављаче на значајним локацијама где се обавља делатност.		
EC7 _{COMM}	Процедуре за локално изнајмљивање и пропорција вишег руководства који је изнајмила локална заједница на значајним локацијама рада.		
DMA EC			
Аспекти	Индиректни економски утицаји		ИОР стр. 76-77
Индиректни економски утицаји			
EC8 _{COMM}	Развој и утицај инфраструктурних улагања и услуга пружених првенствено за јавну корист кроз комерцијално или „про боно” ангажовање или у натури.		ИОР стр. 80-83
Еколошки			
Материјали			
EN1 _{COMM}	Материјали који се користе тежински и запремински.		
EN2 _{COMM}	Проценат коришћених материјала који су рециклирани улазни материјали.		
Енергија			
EN3	Директна потрошња енергије по примарном избору енергије.		
EN4	Индиректна потрошња енергије по примарном избору енергије.		
DMA EN			
Аспекти	Вода		ИОР стр. 95
Вода			
EN8 _{COMM}	Укупно захватање воде по извору.		ИОР стр. 96
EN9 _{COMM}	Извори воде који су значајно погођени повлачењем воде.		ИОР стр. 95
DMA EN			
Аспекти	Услуге екосистема укључујући биодиверзитет		ИОР стр. 98
Биодиверзитет			
EN11	Локација и величина земљишта у поседу, закупљеног, којим се управља, или које је до заштићених простора и простора са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора.		
EN12	Опис значајних утицаја активности, производа и услуга на биодиверзитет у заштићеним просторима и просторима са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора.		

Профил	Опис	Статус	Страница
EN13	Станишта која су заштићена или обновљена.	●	ИОР стр. 98-99
DMA EN	Саопштавање о приступу руководства EN		
Аспекти	Емисије, отпадне воде и отпад	●	ИОР стр. 95-98
Емисије гасова, испуштање отпадне воде и отпад			
EN16 _{COMM}	Укупне директне и индиректне емисије гасова са ефектом стаклене баште, тежински.	○	
EN17 _{COMM}	Остале релевантне емисије гасова са ефектом стаклене баште, тежински.	○	
EN19	Емисије супстанци које осиромашују озон, тежински.	○	
EN20 _{COMM}	NOx, SOx, и други значајне емисије гасова у ваздух по врсти и тежински.	●	ИОР стр. 93
EN21	Укупно испуштање воде по квалитету и дестинацији.	●	ИОР стр. 97
EN22 _{COMM}	Укупна тежина отпада по врсти и начину одлагања.	○	
EN23 _{COMM}	Укупни број и количина значајних изливања.	●	ИОР стр. 100
DMA EN	Саопштавање о приступу руководства EN		
Аспекти	Производи и услуге	●	ИОР стр. 94
Производи и услуге			
EN26 _{COMM}	Иницијативе за ублажавање еколошких утицаја производа и услуга, и обим ублажавања утицаја.	●	ИОР стр. 94-95
EN27	Проценат производа који су продати и њихови амбалажни материјали који се регенеришу по категоријама.	○	
Усаглашеност			
EN28	Новчана вредност значајних казни и укупан број неновчаних санкција због неусаглашености са еколошким законима и прописима.	○	
Социјални: Радне праксе и достојанствен рад			
DMA LA	Саопштавање о приступу руководства LA _{COMM}		
Аспекти	Запошљавање	●	ИОР стр. 52
Запослење			
LA1	Укупна радна снага по врсти запослења, уговору о раду и региону, рашчлањено по полу.	●	ИОР стр. 53
LA2	Укупан број и стопа флукуације запослених по старосној групи, полу и региону.	●	ИОР стр. 54-55
DMA LA	Саопштавање о приступу руководства LA _{COMM}		
Аспекти	Односи радна снага/руководство	●	ИОР стр. 57
Односи радна снага/руководство			
LA4	Проценат запослених који су покривени колективним преговарањима и споразумима.	○	
LA5	Минимални отказни рок(ови) у вези са значајним радним променама, укључујући и то да ли је он наведен у колективним споразумима.	●	ИОР стр. 56
DMA LA	Саопштавање о приступу руководства LA _{COMM}		
Аспекти	Заштита на раду и заштита _{COMM}	●	ИОР стр. 64

Профил	Опис	Статус	Страница
Заштита на раду и заштита			
LA6	Проценат укупне радне снаге која је заступљена у званичним заједничким (руководство-радници) одборима за заштиту на раду и заштиту који помажу у праћењу и саветују о програмима за заштиту на раду и заштиту.	●	ИОР стр. 69
LA7 _{COMM}	Стопе повреда, професионалних болести, изгубљених дана и апсентизма (изостајања са посла), и број смртних случајева везаних за рад по региону и полу.	●	ИОР стр. 67
LA8	Програми образовања, обуке, саветовања, превенције и контроле ризика уведени како би се помогло члановима радне снаге, њиховим породицама или члановима заједнице у вези са озбиљним болестима.	○	
LA9	Теме о заштити на раду и заштити које су покривене званичним споразумима са синдикатима.	●	ИОР стр. 56-57
DMA LA	Саопштавање о приступу руководства LA _{COMM}		
Аспекти	Обука и образовање	●	ИОР стр. 60-62
Обука и образовање			
LA10	Просечни сати обуке, годишње по запосленом, по полу и по категорији запослених.	○	
LA11	Програми за управљање вештинама и учење током целог живота који подржавају непрекидну способност радника за рад и помажу им у управљању лошим одлукама радника које би за последицу могле имати губитак посла.	●	ИОР стр. 62
LA12	Проценат запослених који прима редовне оцене о перформанси и развоју каријере, по полу.	●	ИОР стр. 63-64
DMA LA	Саопштавање о приступу руководства LA _{COMM}		
Аспекти	Различитост и једнака могућност	●	ИОР стр. 52
Различитост и једнака могућност			
LA13	Састав управних тела и рашчлањење запослених по категорији запослених према полу, старосној групи, чланству мањинске групе и другим индикаторима различитости.	●	ИОР стр. 53
Социјални: Људска права			
Праксе за инвестирање и набавку			
HR1	Проценат и укупан број значајних споразума и уговора о инвестирању који укључују клаузуле које садрже примену људских права, или које су подвргнуте аналитичком прегледу (screening-у) људских права.	○	
HR2	Проценат значајних испоручилаца, извођача и осталих пословних партнера који су подвргнути аналитичком прегледу (screening-у) људских права, и мере које су предузете.	○	
HR3	Укупан број сати обука за запослене на тему политике и процедура које се тичу аспената људских права релевантних за пословање, укључујући проценат запослених који су обучени.	○	
DMA HR	Саопштавање о приступу руководства HR		
Аспекти	Недискриминација	●	ИОР стр. 52

Профил	Опис	Статус	Страница
Недискриминација			
HR4	Укупан број случајева дискриминације и корективне мере које су предузете.		
DMA HR	Саопштавање о приступу руководства HR		
Аспекти	Слобода удруживања и колективног преговарања		ИОР стр. 56-57
Слобода удруживања и колективног преговарања			
HR5	Идентификоване операције и значајни испоручиоци код којих права коришћења слободе удруживања и колективног преговарања могу бити кршена, или постоји значајан ризик за то, и мере које су предузете за подржавање тих права.		ИОР стр. 56-57
DMA HR	Саопштавање о приступу руководства HR		
Аспекти	Дечиј рад		ИОР стр. 56
Дечији рад			
HR6	Операције и значајни испоручиоци који су идентификовани као они који имају значајан ризик за инциденте деце рада, и мере које су предузете да допринесу ефективном укидању деце рада.		ИОР стр. 56
Спречавање принудног и обавезног рада			
HR7	Операције и значајни испоручиоци који су идентификовани као они који имају знатан ризик за инциденте принудног или обавезног рада, и мере које су предузете да допринесу елиминисању свих облика принудног или обавезног рада.		
Оцена			
HR10	Проценат и укупан број пословних процеса над којим је спроведена ревизија поштовања људских права и/или процена утицаја.		
Санација			
HR11	Број притужби које се односе на поље људских права, обрађених и решених кроз званичне механизме за притужбе.		
Социјални: Друштво			
Локалне заједнице			
S01	Проценат операција са имплементираним ангажовањем локалне заједнице, оцена утицаја и програми развоја.		
Корупција			
S02	Проценат и укупан број пословних јединица које су анализиране за ризике који се односе на корупцију.		
S03	Проценат запослених који су обучени за антикоруптивне политике и процедуре организације.		
S04	Мере које су предузете као одговор на случајеве корупције.		
DMA S0	Саопштавање о приступу руководства S0		
Аспекти	Јавна политика		ИОР стр. 76-77
Јавна политика			
S05 _{COMM}	Позиције јавне политике и учествовање у развоју јавне политике и лобирања.		

Профил	Опис	Статус	Страница
S06	Укупна вредност финансијских доприноса и доприноса у натури политичким партијама, политичарима и одговарајућим институцијама од стране државе.		ИОР стр. 76-77
Усаглашеност			
S08 _{COMM}	Новчана вредност значајних казни и укупан број неновчаних санкција због неусаглашености са законима и прописима.		
Социјални: Одговорност за производ			
Заштита здравља и безбедност корисника			
PR1	Фазе века трајања у којим су утицаји производа и услуга на здравље и безбедност процењени ради побољшања, и проценат значајних категорија производа и услуга који подлежу таквим процедурама.		
Означавање производа и услуга			
PR3	Информације о врсти производа и услуге које се захтевају процедурама, и проценат значајних производа и услуга који подлежу захтевима за таквим информацијама.		
Маркетиншке комуникације			
PR6	Програми за придржавање закона, стандарда и добровољних кодекса који се односе на маркетиншке комуникације, укључујући рекламирање, промоцију и спонзорство.		
Приватност корисника			
DMA PR	Саопштавање о приступу руководства PR		
Аспекти	Усаглашеност		ИОР стр. 115
Усаглашеност			
PR9	Новчана вредност значајних казни за неусаглашеност са законима и прописима у вези са набавком и коришћењем производа и услуга.		ИОР стр. 115
PR9	Током 2011. године, у НИС-у се води неколико поступака пред судовима и другим државним органима, у вези с непридржавањем закона и прописа који се тичу продаје производа и пружања услуга, и није изречена ни плаћена ниједна казна.		

- У целости

Делимично

Није
- ИОР**

Извештај из области одрживог развоја за 2011.
- ГИ**

Годишњи извештај о пословању 2011.
- ККУ**

Кодекс корпоративног управљања

АНЕКС 3

РЕЧНИК

Аквизиција – облик преузимања предузећа, када једно предузеће стиче контролни пакет акција над другим предузећем (ако је то друго предузеће акционарско друштво), или га купује, преузимајући власништво над њим

БДП – бруто друштвени производ

GRI (Global Reporting Initiative) – Глобална иницијатива о извештавању. *GRI* је међународна непрофитна организација основана 1997. године са циљем да постигне највиши квалитет у корпоративном извештавању о одрживом развоју. GRI стандарди унапређују се из године у годину, а од 2006. године примењује се *G3*, такозвана „трећа генерација“ извештавања о одрживом развоју. *G3* се састоји од принципа и индикатора који дефинишу оквире за садржај и квалитет извештаја из области одрживог развоја, као и упутства за постављање граница приликом извештавања. Принципе *G3* могу да користе мала предузећа, велике мултинационалне компаније, јавни сектор, невладине организације и друге организације из целог света.

Заинтересоване стране – сва физичка и правна лица која су заинтересована за пословање Компаније, која имају утицај на резултате пословања Компаније, или су под њим утицајем

Директно генерисана вредност = нето приход од продаје + приходи од финансијских инвестиција + приходи од закупа + нето резултат по основу продаје основних средстава

Оперативни трошкови = набавна вредност продате робе + трошак материјала + остали пословни расходи - трошкови закупа - трошкови царина, пореза на имовину и осталих пореза, трошкови накнада за ванредне ситуације и накнаде за експлоатацију нафте

EBITDA – приход пре обрачунатих камата, пореза на приход и амортизације

МНС/DHT – комплекс за благи хидрокрекинг и хидродо-раду

NO₂ – оксиди азота

SO₂ – оксиди сумпора (IV)

H₂S – водоник-сулфида

Исплака – испирни бушаћи флуид с вишеструком улогом у каналу бушотине током процеса бушења нафтних бушотина (изношење набушеног материјала на површину, контрола слојног притиска, спречавање дотока слојних флуида у канал бушотине, спречавање обрушавања зида канала)

Набушени материјал – честице бушених стена које исплака износи с дна бушотине на површину

Отпадна исплака – искоришћена исплака током бушења бушотине која се одлаже у примарне исплачне јаме поред бушотине

OHSAS (Occupational Health and Safety Managment System) – међународно признати стандард процене здравља и безбедности система управљања

OHSAS 18001 – Стандард „Системи управљања заштитом на раду и превенцијом професионалних обољења“.

Захтеви из серије „Оцена заштите на раду и превенције професионалних обољења“ (верзија 2007) – један од најчешће примењиваних стандарда у области управљања питањима заштите на раду и здравља запослених.

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) – Организација за економску сарадњу и развој

FCC Fluid catalytic craker – Каталитички крекер флуида
Повреде (IR) = Укупан број повреда / Укупан број радних сати*1000000

Изгубљени дани (ODR) = Укупан број изгубљених дана / Укупан број радних сати*1000

Одсуствовање с посла (LDR) = Боловање због повреда на раду / Укупан број радних сати*1000

RAR (Road Accident Rate) – коефицијент безбедности у саобраћају (број саобраћајних несрећа у односу на милион пређених километара)



KPMG d.o.o. Beograd

Kraljice Natalije 11

11000 Belgrade

Serbia

Telephone: +381 11 20 50 500

Fax: +381 11 20 50 550

E-mail: info@kpmg.rs

Internet: www.kpmg.rs

Agencija za privredne registre

BD 7113

Matični broj 17148656

Račun 265-1100310000190-61

Raiffeisen banka a.d. Beograd

PIB 100058593

Извештај о ограниченом прегледу Извештаја из области одрживог развоја

Управном одбору

НИС а.д. Нови Сад

Обим ангажовања и одговорност

Извршили смо преглед Извештаја из области одрживог развоја за 2011. годину за НИС а.д. Нови Сад („Друштво“). Руководство је одговорно за припрему Извештаја из области одрживог развоја у складу са смерницама Иницијативе о Глобалном Извештавању (*GRI-„Global Reporting Initiative“*) издатим 2006. године, као што је наведено у одељку „Примена принципа извештавања о одрживом развоју“. Руководство је такође одговорно за дефинисање циљева Друштва у погледу резултата и извештавања о одрживом развоју, укључујући идентификовање заинтересованих страна и материјално значајних питања, као и за креирање и одржавање одговарајућег управљања учинком и система интерне контроле из којих се генеришу информације о учинку. Наша одговорност је да издамо овај извештај на основу нашег прегледа.

Обављени поступци

Обавили смо наше поступке у складу са критеријумима установљеним за прегледе који су дефинисани „Међународним стандардом за ангажмане уверавања 3000 – ангажмани уверавања који нису ревизија или преглед историјских финансијских информација (*ISAE 3000*)“ издатог од стране Међународног комитета за ревизорске и рачуноводствене стандарде (*IAASB*). Стандард захтева испуњење релевантних етичких захтева (Етички кодекс за професионалне рачуновође издат од стране Међународне федерације рачуновођа - IFAC), укључујући захтеве независности, планирања и обављања ангажмана са циљем стицања ограниченог уверавања да извештај не садржи материјално значајне грешке. Ангажовање на ограниченом прегледу Извештаја из области одрживог развоја се састоји од испитивања, превасходно лица која су задужена за припрему информација приказаних у извештају, и примене аналитичких и других процедура за прикупљање доказа, у зависности од потребе.

Те процедуре обухватају:

- поређење информација и података приказаних у одељку „Економски развој“ Извештаја из области одрживог развоја, са упоредним информацијама и подацима приказаним у консолидованим финансијским извештајима Друштва на дан и за годину која се завршава 31. децембра 2011. године, на које је ревизор издао извештај 10. фебруара 2012. године у складу са релевантним Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије;
- анализу начина на који функционишу основни процеси генерисања, евидентирања и управљања квантитативним подацима који су приказани у Извештају из области одрживог развоја, а посебно смо обавили:

© 2012 KPMG d.o.o. Beograd, a Serbian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

Upisani osnovni kapital Društva od EUR 50.790,42 uplaćen, odnosno unet je u celosti. KPMG d.o.o. Beograd je jednočlano društvo.

НИС а.д., Нови Сад

Извештај ангажовања на ограниченом прегледу

Извештаја из области одрживог развоја

31. децембар 2011. године

- интервјуе и дискусије са руководством Друштва, у циљу прикупљања информација о информационим технологијама, системима рачуноводства и извештавања који се користе у припреми Извештаја из области одрживог развоја, о процесима и процедурама интерних контрола које се користе за прикупљање, комбиновање, обраду и пренос података и информација служби задуженој за припрему Извештаја из области одрживог развоја;
- анализу пратеће документације на бази узорка која се користи у припреми Извештаја из области одрживог развоја, у циљу потврде ефективности процеса, њихове адекватности у односу на описане циљеве, као и да систем интерне контроле правилно управља подацима и информацијама укљученим у Извештај из области одрживог развоја.

- анализу усклађености квалитативних информација укључених у извештај са смерницама поменутим у ставу, као и општој конзистентности, посебно у смислу стратегије и политике одрживог развоја и одређивања материјалних питања за сваку категорију заинтересованих страна;
- анализу процеса учешћа заинтересованих страна са становишта коришћених метода и потпуности обухвата учесника, на основу увида у записнике са састанака или путем свих других доступних информација о идентификованим суштинским елементима;
- добијање писма о презентацији потписаног од стране правног заступника Друштва о усклађености извештаја из области одрживог развоја са смерницама поменутим у ставу Обим ангажовања и одговорност, као и о поузданости и комплетности информација и података који су у њему садржани.

Преглед подразумева мањи ниво ангажовања од ревизије која се обавља у складу са стандардом *ISAE 3000* и стога пружа нижи ниво уверавања у циљу да би дошли до сазнања о свим значајним питањима и догађајима које би идентификовали у току ревизије.

Извештај из одрживог развоја укључује упоредне информације и податке из Извештаја из одрживог развоја за претходну годину, за сврхе поређења, с чим у вези је потребно видети наш извештај од 15. јула 2011. године.

Мишљење

На основу обављених процедура, нисмо дошли до сазнања која би указивала да Извештај из области одрживог развоја за 2011. годину Друштва није припремљен, по свим материјално значајним питањима, према Смерницама Глобалне иницијативе за извештавање издатим 2006. године, као што је наведено у одељку „Примена принципа извештавања о одрживом развоју“.

Као што је назначено од стране руководства у одељку „Примена принципа извештавања о одрживом развоју“ Извештаја из области одрживог развоја за 2011. годину, Друштво намерава да настави са проширењем опсега извештавања у Извештају кроз додатну стандардизацију постојећих процедура за прикупљање информација и података.

Београд, 21. јун 2012. године



КПМГ д.о.о. Београд

Џејмс Торнли
Партнер

КОНТАКТ ПОДАЦИ И ПОВРАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Стало нам је да чујемо и ваше мишљење.

НИС је отворен за ваша питања и коментаре, јер је заједнички интерес да јавност буде благовремено и тачно информисана.

Народног фронта 12

21000 Нови Сад

тел +38121 481 1021

Милентија Поповића 1

11000 Београд

тел: + 381 11 313 0116

office@nis.rs

БЕЛЕШКЕ

122 | БЕЛЕШКЕ

Извештај из области одрживог развоја за 2011. годину

БЕЛЕШКЕ

Извештај из области одрживог развоја за 2011. годину

БЕЛЕШКЕ | 123





Нафтна индустрија Србије а.д. Нови Сад
Нови Сад, Народног фронта бр.12

www.nis.rs